

ПРО ПІДСУМКИ РОБОТИ ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І НАУКИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У 2024 РОЦІ

У 2024 році діяльність закладів освіти всіх типів спрямовувалася на формування в них безпечного комфортного та безбар'єрного освітнього середовища та забезпечення сталості освітнього процесу з урахуванням викликів та реалій воєнного стану.

Упродовж року вживалися заходи на виконання Концепції безпеки закладів освіти, Декларації про безпеку шкіл, Стратегій розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі та зі створення безбар'єрного простору в Україні.

Для створення території безпеки для всіх учасників освітнього процесу ми працювали над:

збільшенням фонду захисних споруд (укриттів, сховищ), у тому числі доступних для маломобільних груп населення, для укриття учасників освітнього процесу;

формуванням безпечної інфраструктури закладів освіти (охорона, пожежна безпека, паспорти безпеки тощо);

розширенням мережі класів безпеки та підтримка роботи «Мобільного класу безпеки» (за сприяння ДСНС України та Національної поліції України);

залученням учасників освітнього процесу до Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?»;

посиленням поліцейської присутності у закладах загальної середньої освіти шляхом запровадження діяльності інспекторів Служби освітньої безпеки;

створенням безбар'єрного простору для учасників освітнього процесу з особливими освітніми потребами;

поширено превентивні заходи у закладах освіти шляхом навчання учасників освітнього процесу діям в умовах надзвичайних ситуацій, практичного відпрацювання заходів Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти та дотримання Оперативного плану заходів з протимінної діяльності.

Разом з тим у закладах освіти області реалізувався проєкт за підтримки Організації об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури з формування безпечного освітнього середовища; 108 закладів освіти ввійшли до експериментального проєкту Міністерства освіти і науки України щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану (далі – постанова), який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 №1245.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Дошкільна освіта є першою ланкою системи безперервної освіти в Україні, яка закладає підґрунтя розвитку особистості дитини, її успіху та самореалізації в подальшому навчанні та протягом життя.

Мережа закладів дошкільної освіти області різних типів та форм власності складається із 807 освітніх установ, серед них: 720 закладів комунальної форми власності, 2 державної форми власності, 85 приватної форми власності.

Кількість здобувачів освіти в дошкільних закладах становить 51 498 дітей віком, фактично у закладах дошкільної освіти перебуває 38661 (75%).

Для забезпечення рівного доступу до якісної дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами в області функціонує 9 закладів компенсуючого типу, 26 закладів комбінованого типу (71 спеціальна група), де майже 1 тис. вихованців одночасно із здобуттям дошкільної освіти отримує комплекс корекційно-розвиткових заходів.

Продовжують роботу 450 інклюзивних групи, в них 810 дітей з особливими освітніми потребами, які отримують освіту та корекцію розвитку відповідно до рівнів підтримки.

Долаючи виклики, пов'язані із широкомасштабною агресією РФ проти України, в області вжито комплекс заходів спрямованих на створення безпечних та нешкідливих умов навчання, утримання і праці, безпечного освітнього середовища, зокрема підготовки та функціонування захисних споруд цивільного захисту у кожному закладі освіти, враховуючи розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 17.06.2024 № 565/А-2024 «Про підготовку закладів освіти Одеської області до початку 2024/2025 навчального року» та розпорядження виконуючого обов'язки голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 21.08.2024 № 800/А-2024 «Про роботу закладів освіти Одеської області у 2024/2025 навчальному році під час дії правового режиму воєнного стану».

Для забезпечення безпечного освітнього середовища заклади дошкільної освіти використовують 24 протирадіаційні споруди цивільного захисту та 330 найпростіших укриттів, що перебувають на балансі закладів, та 76 укриттів інших суб'єктів господарювання.

Наразі освітній процес в 807 закладах дошкільної освіти організовано:

- 557 працюють в очній (денній) формі для 32575 вихованців;
- 173 працює у дистанційній формі для 5644 вихованців;
- 31 працює у змішаному режимі для 642 вихованців;
- 46 перебувають на простоті за рішенням засновника.

До закладів дошкільної освіти області зараховано, за заявами батьків, 2451 вихованець з числа внутрішньо переміщених осіб.

У 17 закладах дошкільної освіти, приміщення яких було пошкоджено, проведено відновлювальні роботи у 12 закладах дошкільної освіти.

У 2024 році в закладах освіти області коштом державного, обласного, місцевих бюджетів проведено роботи з облаштування укриттів у 46 закладах дошкільної освіти. Робота з даного питання триває.

ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Мережа закладів загальної середньої освіти області різних типів та форм власності складається із 702 освітніх установ, серед них: 618 заклади загальної середньої освіти комунальної форми власності територіальних громад області, 25 закладів обласної комунальної форми власності, 2 державної форми власності, 57 приватної форми власності.

З 1 вересня 2024 року до освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти приступили 253 621 тисяч здобувачів освіти, з них: учнів 1 класів – 18 907 особи (1087 класів), учнів 9 класів – 25 785 особи (1199 класів), учнів 10 класів – 16 937 особи (817 класів), учнів 11 класів – 15 412 особи (788 класів). До закладів загальної середньої освіти області зараховано 10626 здобувачів освіти з числа внутрішньо переміщених осіб.

Освітній процес у закладах загальної середньої освіти області забезпечують 22 373 педагогічних працівників. Ключовим у роботі закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану стало створення максимально безпечних умов для учасників освітнього процесу закладів освіти області.

На виконання наказу Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 № 685/10133 «Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти» в області реалізувалися заходи у рамках розпорядження голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 20.12.2023 №1130/2023 «Про реалізацію на території Одеської області Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти».

Налагоджено тісну міжвідомчу взаємодію з питань формування безпекового освітнього середовища між обласною державною (військовою) адміністрацією, Головними управліннями Національної поліції та ДСНС України в Одеській області, органами управління освітою та закладами освіти.

У 2024 році було сформовано фонд споруд цивільного захисту (у тому числі укриттів), що використовувався для захисту учасників освітнього процесу. Його кількість становила 1500 одиниць (у 2023- 1294) для 329, 700 тис учасників освітнього процесу (140 споруд цивільного захисту (ПРУ, сховища) для укриття 39,497 тис осіб, 1056 найпростіших укриттів, що перебувають на балансі закладів освіти різних типів, для укриття 204,414 тис. осіб; та 304 споруди цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання використовуються для укриття 85,789 тис учасників освітнього процесу).

Проводилася робота щодо: забезпечення в установленому порядку охорони закладів освіти із залученням поліції охорони; встановлення комплексу тривожної сигналізації з підключенням до пунктів централізованого спостереження та реагування; встановлення металодетекторів; облаштування необхідних огорож тощо.

За оперативною інформацією органів управління освітою:

- у 185 закладах освіти Одеської області різних типів організовано охорону об'єктів із залученням суб'єктів охоронної діяльності, поліції охорони, громадських формувань з охорони громадського порядку;

- у 1151 організовано охорону об'єктів штатними працівниками закладів освіти;

- 1154 обладнані тривожною сигналізацією з виведенням сигналу на пульти охорони ("тривожна кнопка");

- 724 забезпечені системами протипожежного захисту;

- 890 об'єктів закладів освіти повністю облаштовані огорожею, 268 - частково огорожені;

- у 571 забезпечений пропускний режим, у 102 - із залученням інспектора Служби освітньої безпеки;

- у 28 закладах освіти встановлено 44 металодетектори (33 - аличних, 11 - ручних).

Вжито заходів щодо виконання комплексу заходів, спрямованих на створення безпечних та нешкідливих умов навчання, утримання і праці, безпечного освітнього середовища, формування колективного та індивідуального захисту учасників освітнього процесу від небезпечних факторів та надзвичайних ситуацій, які виникають внаслідок та в умовах воєнного стану, зокрема підготовки та функціонування захисних споруд цивільного захисту у кожному закладі освіти, затвердженого розпорядженнями голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 17.06.2024 №565/А2024 «Про підготовку закладів освіти Одеської області до початку 2024/2025 навчального року», від 21 серпня 2024 року №800/А-2024 «Про роботу закладів освіти Одеської області у 2024/2025 навчальному році під час дії правового режиму воєнного стану».

Освітній процес здійснюється у наступних форматах: очно – 552 ЗЗСО (79%), в них 121 915 учнів; дистанційно – 47 ЗЗСО (6%), в них 19 975 учнів; змішано – 103 ЗЗСО (15%), в них 89 084 учня.

За кордоном продовжують перебувати, навчаючись дистанційно, 24683 здобувачі освіти, з них 265 учнів вивчають предмети українознавчого компоненту в 10 закладах загальної середньої освіти області, які були визначені відповідно до Порядку та умови здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 та з метою реалізації комплексної політики «Школа офлайн».

Перелік закладів загальної середньої освіти з українознавчими класами Одеської області: Ізмаїльський ліцей № 6 з гімназією Ізмаїльського району Одеської області, Заклад загальної середньої освіти "Новодолинський ліцей" Авангардівської селищної ради, Заклад загальної середньої освіти №7 міста Білгорода-Дністровського Одеської області, Ліцей "Крижанівський" Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, Ліцей №4 імені В'ячеслава Чорновола Южненської міської ради Одеського району Одеської області, Одеська гімназія №76 Одеської міської ради, Одеський ліцей № 45 Одеської міської ради, Одеський ліцей № 85 Одеської міської ради, Одеський юридичний ліцей Одеської міської ради, Чорноморський економіко-правовий ліцей № 1 Чорноморської міської ради Одеського району.

Визначено пріоритети щодо формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти з урахуванням розбудови мережі опорних шкіл та їх філій. В області функціонує 88 закладів із 96 філіями та учнівським контингентом – 47 144 особи.

Відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, Плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», який затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903-р, та з метою забезпечення необхідності охоплення на відповідній території усіх профілів навчання, визначених законодавством, гарантування і забезпечення права кожного учня на вибір відповідного профілю навчання, сформована прогнозована мережа ліцеїв для здобуття профільної середньої освіти, яка затверджена розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 29.08.2024 №829/ОД-2024 «Про мережу ліцеїв Одеської області», до мережі профільних ліцеїв ввійшли 240 закладів освіти, серед них: 206- академічні, 34- професійні. Робота щодо трансформації мережі закладів загальної середньої освіти області триває.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 №841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», наказу Міністерства освіти і науки України від 01.07.2024 №940 «Про реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета/ інтегрованого курсу «Захист України» визначено та затверджено розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 №875/А-2024 «Про затвердження переліку осередків викладання навчального предмета «Захист України» 100 осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області, а саме:

86 в закладах загальної середньої освіти територіальних громад,

13 в закладах професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти,

1 в закладі загальної середньої освіти обласного підпорядкування.

Водночас органами управління освітою проводиться мобілізація наявних фінансових ресурсів із різних джерел, використання донорської фінансової допомоги та інших ресурсів, що сприятимуть відновленню роботи пошкоджених закладів загальної середньої освіти області, зокрема, використання освітньої субвенції та їх залишків у процесі відновлення роботи освітньої сфери області. Усього пошкоджено будівлі 51 закладу загальної середньої освіти, наразі відновлено 44 заклади освіти.

У 2024 році в закладах освіти області коштом державного, обласного, місцевих бюджетів проведено роботи з облаштування укриттів у 96 закладах загальної середньої освіти. Систематично здійснюється робота щодо дотримання додаткових заходів з безпеки учасників освітнього процесу. Продовжується робота щодо формування мережі класів безпеки, наразі їх 533.

МОВНА МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Департаментом проводиться відповідна робота із здійснення контролю законодавства в галузі освіти щодо імплементації законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у частині реалізації освітніх потреб національних меншин, які проживають на Одещині, а також збереження та розвитку їх культур, обрядів і звичаїв. Виходячи з цього, у загальній мовній мережі закладів освіти Одеської області враховано національний склад населення, його мовно-культурні потреби, традиції тощо.

Відповідно до освітніх запитів населення регіону сформована мовна мережа закладів освіти.

17 закладів загальної середньої освіти області організують освітній процес кількома мовами: українською і болгарською – 1; українською і румунською – 16. Загальна кількість дітей та класів, які навчаються у школах з болгарською мовою - 31 учень (2 класи); румунською мовою - 1628 учнів (123 класи).

У закладах загальної середньої освіти області як предмет та факультативно вивчається англійська, болгарська, гагаузька, іспанська, молдовська, німецька, французька, італійська, іврит, новогрецька, китайська, албанська, польська, турецька мови.

Здобувачі освіти закладів усіх типів та форм власності 100% вивчають українську мову як предмет.

Мовою освітнього процесу в інших закладах загальної середньої освіти області є українська мова.

ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТИ

Органами місцевого самоврядування територіальних громад області вжито заходів стосовно забезпечення соціальних гарантій для здобувачів закладів освіти комунальної форми власності, організації безоплатного харчування та підвезення учнів та педагогічних працівників до закладу освіти та у зворотному напрямку до місця проживання на відстань, що визначено законодавством.

Невід'ємною складовою ефективною організації освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти області є організація належних умов для безпечного, регулярного і безоплатного перевезення учнів, дітей та педагогічних працівників до навчального закладу та додому.

Для підвезення учасників освітнього процесу задіяно 445 шкільних автобусів, що задовольняє потребу 20 181 здобувача освіти (100%).

З метою створення безпечних умов перевезення учасників освітнього процесу, триває постійна робота щодо оновлення застарілого парку шкільних автобусів шляхом щорічної закупівлі шкільних автобусів за кошти державної субвенції та кошти місцевих бюджетів.

Загальна потреба в закупівлі шкільних автобусів складає 99 одиниць транспортних засобів. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 року № 569-р «Про розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів у 2024 році», за рахунок коштів субвенції та міжбюджетних трансфертів з місцевих бюджетів, закуплено 26 шкільних автобусів, в тому числі 1 автобус з місцями для дітей з обмеженою здатністю до пересування.

Ключовим завданням освітнього реформування, яке продовжується в умовах дії правового режиму воєнного стану, є забезпечення дітям рівних можливостей у доступі до збалансованого здорового харчування та їх права на якісну та доступну освіту в безпечному освітньому середовищі.

Основою реалізації поставлених завдань в області є ключові цілі і завдання, визначені Стратегією реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 990-р.

У 2024/2025 навчальному році органами місцевого самоврядування продовжується робота щодо виконання заходів, спрямованих на реформування системи шкільного харчування, затверджених розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 18.12.2023 № 1116/А-2023 «Про затвердження операційного плану заходів щодо реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 у закладах загальної середньої освіти Одеської області на 2024 рік» та від 12.02.2024 № 120/А-2024 «Про затвердження комплексної регіональної програми з реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування у закладах освіти Одеської області на період до 2027 року».

Відповідно до інформацій органів управління освітою територіальних громад області встановлено, що організація харчування школярів з використанням потужностей власних харчоблоків здійснюється у 462 закладах освіти. Послуга з організації харчування школярів «аутсорсинг» реалізується у 73 закладах освіти, «кейтеринг» - у 120 закладах загальної середньої освіти області. Наразі гаряче харчування організовано для 103299 здобувачів освіти, серед яких: 69475 учні 1-4 класів та пільгової категорії, 8543 здобувачі освіти з числа внутрішньо переміщених осіб, 11789 дітей учасників бойових дій.

Триває відновлення харчоблоків у закладах загальної середньої освіти з урахуванням сучасних технологічних процесів передбачених проектно-кошторисною документацією з дотриманням норм на принципах системи НАССР для покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти. Наразі проведено відновлення та модернізацію харчоблоків з використанням новітніх технологічних процесів та проєктів «Опорна кухня», «Базова кухня» у закладах загальної середньої освіти області, а саме: у Авангардівському ліцеї функціонує «Опорна кухня», у Ставрівському ліцеї функціонує «Опорна кухня», Білгород-Дністровський заклад загальної середньої освіти - «Опорна кухня», Першотравневий ліцей - «Базова кухня».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 року №120 «Про затвердження порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 року №763-р розподілено кошти субвенції бюджетам 11 територіальних громад Одеської області. Проведення робіт передбачено на 13 об'єктах освітніх установ області, серед них: технологічна модель організації харчування «Опорна кухня» реалізується у 3 харчоблоках, «Базова кухня» – у 10 харчоблоках шкіл області. Будівельні роботи тривають на усіх 13 об'єктах, на 9 із них будівельна готовність складає 100%, на 1– 80%, на 3 – 75%.

До процесу модернізації харчоблоків долучилися ще 5 закладів загальної середньої освіти, що запланували модернізацію роботи шкільних харчоблоків, підготували проектно-кошторисну документацію та працюватимуть за технологічною моделлю «Базова кухня», «Опорна кухня» (Окнянська, Білгород-Дністровська, Подільська, Визирська, Великодолинська громади).

Підготовано для підписання проєкт Меморандуму про співпрацю між Одеською обласною державною (військовою) адміністрацією та фундацією «Конфлікт та Розвиток» за підтримки фонду від The Howard G. Buffett Foundation для реалізації спільного проєкту «Ізмаїл. Фабрика кухні».

Відповідно до постанови КМУ від 04.10.2024 № 1145 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам Одеської області на забезпечення харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти у 2024 року» для 91 територіальної громади області передбачено кошти на харчування учнів 1- 4 класів у сумі 126, 8 млн. грн.

Наразі 580 закладів загальної середньої освіти розпочали харчування за рахунок коштів субвенції, 556 із них забезпечили використання, передбачених коштів у сумі 81,1 млн. грн.

У 2024 році 66 закладів загальної середньої освіти для покращення якості харчування учнів 1-4 класів використали майже 8 млн. грн. фінансової допомоги від Всесвітньої продовольчої програми при Організації Об'єднаних Націй (ВПП ООН).

У 2024/2025 навчальному році до роботи в зазначеному проєкті долучилися заклади загальної середньої освіти 32 територіальних громад області.

Упродовж 2024 року 853 кваліфікованих кухарів закладів загальної середньої освіти регіону пройшли навчання та відповідну перепідготовку на базі 3 Кулінарних хабів, які створені на базі центрів професійної освіти області.

До переліку закладів освіти на отримання разової грошової допомоги від Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) на 2024/25 навчальний рік увійшли 133 заклади загальної середньої освіти області, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2024 № 1114. Кошти разової грошової допомоги спрямовані на часткову модернізацію шкільних їдалень та харчоблоків. Водночас 38 закладів загальної середньої освіти області очікують на отримання такої ж допомоги у 2025 році.

На рівні органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади області тривають заходи щодо ефективного використання коштів наданих субвенцій.

Делегація Одеської області стала учасником Європейського регіонального саміту шкільного харчування – 2024, який відбувся 12-13 листопада 2024 у м. Києві.

Враховуючи актуальність процесів реформування системи шкільного харчування, особливо в умовах дії правового режиму воєнного стану, робота з даного питання продовжується.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

В умовах воєнного стану Департаментом спільно з органами управління освітою міських, сільських та селищних рад територіальних громад, районних державних адміністрацій приділяється велика увага питанню підвищення якості організації роботи з використанням технологій дистанційного навчання.

У закладах загальної середньої освіти налічується 49 346 одиниць комп'ютерної техніки. Показник кількості учнів на один ПК становить 14%, вчителів - 2%. 26% (13038 одиниці) комп'ютерної техніки не працює та є застарілою, яка потребує оновлення.

Із 702 закладів загальної середньої освіти: 75% підключено до широкопasmового (оптичного) Інтернету; 25% мають інший Інтернет (мобільна точка доступу, технологія ADSL- модемна абонентська телефонна лінія тощо).

702 закладів загальної середньої освіти області ведуть електронні журнали та щоденники, що становить 100% від загальної кількості закладів. Підключено до платформи Дія. Освіта – 334 закладів освіти – 51, в них вчителів, які використовують Дія. Освіта – 9127 осіб – 42%.

Підключено до платформи Дія.QR 363 закладів загальної середньої освіти(56%). Зареєстровано в ІТ-студіях 299 вчителів інформатики закладів освіти.

У підтримку ініціативи Президента України Володимира Зеленського освітній цифровий проєкт «Мрія» запроваджуються у 6 закладах загальної середньої освіти області, що увійшли в 40 шкіл України, які розпочали пілотування даного проєкту. До проєкту залучено наступні заклади загальної середньої освіти: Одеська гімназія №26 Одеської міської ради, заклад загальної середньої освіти "Авангардівська гімназія" Авангардівської селищної ради, Визирський ліцей Визирської сільської ради Одеського району Одеської області, Комунальний опорний заклад загальної середньої освіти «Ліцей №2 Южненської міської ради Одеського району Одеської області», «Ставрівський опорний ліцей з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією Окнянської селищної ради Подільського району Одеської області», Комунальний заклад «Рішельєвський ліцей».

Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) разом з фундацією Олени Зеленської з метою першочергово задовольняти потреб дітей, які мають обмежений доступ до освітнього процесу (дистанційно навчатися) у зв'язку з відсутністю необхідного технічного обладнання, передано до закладів загальної середньої освіти 1000 ноутбуків та 1000 планшетів.

В області вживаються заходи щодо цифровізації освітнього процесу, які забезпечують його ефективність в особливих умовах роботи. Триває робота із забезпечення цифровими пристроями для організації дистанційного навчання педагогів та здобувачів освіти із числа вразливих категорій населення, внутрішньо переміщених осіб. Наразі функціонує 13 цифрових освітніх центрів, які працюють на базі закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти області.

Проєкт реалізується Асоціацією інноваційної та цифрової освіти спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), Міністерством освіти і науки України та за фінансової підтримки Глобального партнерства заради освіти (GPE), Уряду Японії.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ – НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЛЬТИПРЕДМЕТНИЙ ТЕСТ

У зв'язку із введенням воєнного стану, відповідно до статті 45 Закону України «Про освіту», статті 47 Закону України «Про загальну середню освіту», відповідно до підпункту 3 пункту 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року», Порядку проведення національного мультипредметного тесту, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2023 року № 1547, наказу Міністерства освіти і науки України від 29 грудня 2023 року № 1581 «Деякі питання проведення у 2024 році національного мультипредметного тесту», наказу Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2024 року № 222 «Про організацію та проведення у 2024 році національного мультипредметного тесту», в області було організоване проведення національного мультипредметного тесту.

З метою створення належних умов для якісного і безпечного проведення національного мультипредметного тесту в Одеській області у 2024 році видано розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 08.03.2024 №225/А-2024 «Про організацію та проведення вступних випробувань, пов'язаних із реалізацією вступної кампанії у 2024 році» щодо формування мережі тимчасових екзаменаційних центрів для проведення національного мультипредметного тесту та інших вступних випробувань, пов'язаних із реалізацією вступної кампанії у 2024 році.

Видано спільні накази Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації разом з Одеським регіональним центром оцінювання якості освіти «Про організацію та проведення національного мультипредметного тесту у 2024 році в Одеській області» від 04.03.2024 №55-ОД/01-16, у якому затверджено Календарний план організації та проведення у 2024 році національного мультипредметного тесту в Одеській області, визначено терміни проведення заходів та відповідальних, та «Про затвердження мережі тимчасових екзаменаційних центрів для організованого проведення національного мультипредметного тесту в 2024 році в Одеській області» від 01.05.2024 №96-ОД/01-30, яким затверджено мережу тимчасових екзаменаційних центрів для проведення основних сесій національного мультипредметного тесту у 2024 році, що складалася з 60 пунктів тестування.

Основна сесія національного мультипредметного тесту тривала з 14 травня по 25 червня, додаткова сесія - з 11 по 19 липня 2024 року.

Важливою передумовою успішного проведення НМТ було чітке планування та узгодження дій на всіх адміністративних рівнях: обласна військова адміністрація, органи місцевого самоврядування, Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, органи управління освітою міського та районного рівнів, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти» Одеської обласної ради, заклади вищої освіти.

Протягом квітня - травня 2024 року Одеським РЦОЯО сумісно з КЗВО «Одеська академія неперервної освіти», органами управління освітою, закладами освіти було проведено навчання та інструктажі для 646 педагогічних працівників та інших фахівців, а також 6 медичних працівників, залучених до проведення НМТ у 2024 році.

В основній сесії НМТ взяли участь 15 608 осіб (із 16 978 зареєстрованих) осіб. Явка в тимчасових екзаменаційних центрах щодня становила понад 92% учасників. Попри повітряні тривоги всі учасники основної сесії виконали запропоновані в тестах завдання і отримали свої результати.

Для забезпечення 18 змін тестувань у межах основної сесії було створено в Одеській області 61 тимчасовий екзаменаційний центр (ТЕЦ) у 29 територіальних одиницях, із них 28 у м. Одеса.

У додатковій сесії НМТ взяли участь 961 особа (із 1463 зареєстрованих). Було створено 16 ТЕЦ у 3 територіальних одиницях.

Результати учасників НМТ: отримали максимальну кількість балів (200) хоча б з одного предмету – 165 осіб, із них 17 осіб мають 200 балів з двох предметів та 3 особи мають 200 балів з трьох предметів.

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Впровадження Концепції «Нова українська школа» є пріоритетом у реформуванні шкільної освіти. Учасниками інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової/базової середньої освіти» стали педагогічні колективи 7 закладів загальної середньої освіти області.

До закладів загальної середньої освіти, що розробляють та апробують нові освітні моделі та навчальні програми профільної середньої освіти (10-12 класи), долучився колектив Балтського ліцею №1 ім. О. Гончара Балтської міської ради Подільського району.

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988, постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2023 №1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету у 2023 році» та Постановою Кабінету Міністрів України від 19.12.2023 №1346 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету у 2023 році» Одеській області виділена освітня субвенція з державного бюджету на загальну суму 94 705,60 тис. грн.

Наразі територіальними органами управління освітою вжито заходів щодо придбання засобів навчання, мультимедійного обладнання для навчальних кабінетів закладів загальної середньої освіти комунальної власності, що здійснюють освітній процес за Державним стандартом базової

середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти за очною, поєднанням очної та дистанційної форми здобуття освіти, проведено придбання засобів навчання, мультимедійного обладнання, комп'ютерного обладнання та меблів для навчальних кабінетів для пілотних класів, навчання керівників, заступників керівників та учителів закладів освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти у 2023/24 навчальному році, та пілотних класів; підготовку тренерів-педагогів. На кінець року використано 97% коштів зазначеної субвенції.

У 2024 році здійснено суттєві кроки для методичної підтримки вчителів 7-х класів, які реалізують новий Державний стандарт базової середньої освіти на другому циклі (предметного навчання); вчителів, які працюють у 5-6 класах на першому циклі (адаптаційному) базової школи; вчителів початкових класів, керівників закладів загальної середньої освіти. Продовжується навчання вчителів, які працюють у 8-х класах пілотних закладів освіти із впровадження інноваційного всеукраїнського проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти».

У 2024 році з метою підтримки педагогів Одеської області в процесі впровадження Концепції «Нова українська школа» організовано:

- курси підвищення кваліфікації за програмою «Інтеграція навчання: цінності, компетентності, практики» для вчителів освітніх галузей, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти у 2023/2024 навчальному році;

- курси підвищення кваліфікації за програмою «Синергія в дії: цінності, дослідництво, поступ» для учителів закладів освіти, які забезпечують реалізацію освітнього процесу у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти у 2024/2025 навчальному році;

- курси підвищення кваліфікації для директорів та заступників директорів закладів освіти за програмою «Інтеграція в управлінській діяльності: цінності, компетентності, практики»;

- курси підвищення кваліфікації для вчителів початкових класів «Діяльнісний підхід у початковій школі в умовах сьогодення»;

- курси підвищення кваліфікації для директорів та заступників директорів закладів освіти «Діяльнісний підхід у загальній середній освіті в реаліях сьогодення».

В 2024 році в межах впровадження Концепції «Нова українська школа» здійснено навчання:

- вчителів 7-х класів – 4100;
- директорів закладів освіти – 142;
- заступників директорів – 179;
- вчителів 8-х класів пілотних закладів освіти – 82;

- директорів пілотних закладів освіти – 7;
- заступників директорів пілотних закладів освіти – 11;
- вчителів початкових класів – 3066;
- директорів та заступників директорів з програми «Діяльнісний підхід у загальній середній освіті в реаліях сьогодення» - 444;
- тренерів – 132;
- педагогів-супервізорів – 68.

Проведено супервізії з 38 вчителями ЗЗСО.

У межах науково-методичного супроводу впровадження НУШ здійснюється:

- діяльність у складі робочої групи координаторів освітніх галузей НУШ;
- проведення дискусійного простору «НУШ: рухаємось разом» для учителів закладів загальної середньої освіти Одещини, які навчають учнів 5-6-7-х класів у 2023/2024 та 2024/2025 навчальних роках;
- супровід мережевих спільнот «Педагогів - пілотників Одещини», «Вчителів освітніх галузей Одещини» (Телеграм-групи) задля інформування вчителів, які викладають у 5-6-7-х класах у 2023/2024 та 2024/2025 навчальних роках щодо актуальних питань, можливості участі у заходах ОАНО;
- підтримку вчителів - пілотників НУШ та планування подальшого супроводу і підтримки вчителів, які викладають у 5-6-7-х класах НУШ;
- взаємне поширення інформації серед координаторів освітніх галузей НУШ (у групі вайбер «ОАНО//пілот НУШ») про вебінари, семінари, дискусійні майданчики тощо, в ході яких відбувається обговорення особливостей реалізації концепції НУШ.

Основними заходами з підтримки вчителів у процесі впровадження Нової української школи стали:

- 8 серій дискусійних просторів «Нова українська школа: рухаємось разом» за 10 освітніми галузями (лютий - грудень 2024 року). Загалом відбулось 53 заходи. У 2024 році академічні дискусійні простори «НУШ: рухаємось разом» охопили близько 3-х тисяч педагогів усіх освітніх галузей;
- 8 серій практичних інтенсивів за 10 освітніми галузями (лютий – грудень 2024 року). Загалом - 51 захід. Практичні інтенсиви об'єднали у 2024 році понад 1100 педагогів;
- 4 серії педагогічних студій «Майстерність як вимір професійної зрілості педагога» за 10 освітніми галузями (березень, травень, жовтень, грудень 2024 року) - загалом 36 заходів. Педагогічні студії, об'єднали у 2024 році понад 1000 педагогів-учасників.

Для реалізації завдань науково-методичного супроводу вчителів, які впроваджують нові Державні стандарти у Новій українській школі організовано масштабні заходи всеукраїнського та обласного рівня:

- VI онлайн-форум «Креативні вчителі: стратегії успіху» для вчителів початкової та базової середньої школи(11 червня 2024 року);

- Літня школа для вчителів 1-го класів «НУШ 2024/2025: маршрути змін» (12-14 серпня 2024 року);
- (Не)конференція «Мистецтво навчати(ся) жити» (20 серпня 2024 року);
- II Всеукраїнська діалог-сесія «Інноваційний простір вчителя: коло ідей» (18 квітня 2024 року).

Упродовж звітнього періоду КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» організовано і проведено для вчителів та керівників ЗЗСО близько 300 заходів з актуальних питань діяльності вчителів та керівників закладів освіти.

Науково-методичний супровід педагогів, які реалізують Державний стандарт базової середньої освіти, здійснено через укладання 10 інформаційно-методичних посібників «Інтеграція навчання: компетентності, цінності, практики» для 6-х класів за 10 освітніми галузями.

Науково-методична підтримка педагогів відбувається постійно через використання контенту сайту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», і зокрема ресурсу «Школа в цифровому світі», що відкриває широкі можливості для побудови власної професійної траєкторії, підвищення кваліфікації, здійснення співпраці та створення мережевих освітянських спільнот.

Для підтримки вчителів на шляху впровадження освітніх змін у КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» працює Центр супервізії та наставництва, діяльність якого спрямована на впровадження й науково-методичний супровід супервізії та наставництва в закладах освіти.

Упродовж 2024 року проводилась робота з організації і підтримки професійного ком'юніті педагогів-супервізорів Одеської області, підвищення їх професійної компетентності в межах постійно діючих сесій з професійного розвитку педагогів-супервізорів. Новим напрямом діяльності у 2024 році стало проведення супервізії тренерської діяльності в межах реалізації освітніх проєктів.

У 2024 році досвід із впровадження НУШ у закладах освіти Одеської області був презентований на XVI Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (Київ, 23-25 жовтня 2024 року). Одеська академія неперервної освіти презентувала конкурсну роботу «Реалізація наступності безперервної освіти в умовах НУШ: технологій партнерства» та отримала золоту медаль.

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» здійснює видання наукового журналу «Наша школа: науково-практичні студії», де регулярно публікуються статті, що презентують наукові розвідки, методичні напрацювання фахівців Академії та узагальнення успішного досвіду кращих вчителів-практиків Одеської області. У 2024 році видано 30 статей. Журнал є майданчиком обміну практичним досвідом, передовими педагогічними ідеями, методичними напрацюваннями фахівців сфери освіти.

З метою забезпечення здобувачів загальної середньої освіти і педагогічних працівників підручниками до початку 2024/2025 навчального року забезпечено контроль за доставкою шкільної літератури до закладів загальної середньої освіти області.

Задля підготовки до викладання оновленого курсу з предмету «Захист України» в 10-11 класах у 2024/2025 навчальному році вчителі закладів освіти області пройшли підвищення кваліфікації за напрямами змісту нової програми: 3 вчителі на базі Національного університету оборони України (м. Київ), 6 вчителів - на базі Військової Академії (м. Одеса). Підготовлено 5 регіональних тренерів із нової модельної програми курсу «Захист України» на базі Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 №841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», наказу Міністерства освіти і науки України від 01.07.2024 №940 «Про реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета/інтегрованого курсу «Захист України» курсову перепідготовку пройшли 120 педагогів області. Завершено навчання 68 педагогів, які забезпечуватимуть надання послуг із супервізії у сфері загальної середньої освіти.

Навчання організовано відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2023 №1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році» (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 22.05.2024 №731 «Про затвердження особливостей використання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України», розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 №875/А-2024 «Про затвердження переліку осередків викладання навчального предмета «Захист України» та наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 18.09.2024 №164-ОД «Про організацію підвищення кваліфікації вчителів/викладачів навчального предмета «Захист України» закладів освіти Одеської області у 2024/2025 н.р. за кошти освітньої субвенції з державного бюджету».

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1374 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України» Одеській області виділена освітня субвенція з державного бюджету у сумі 117541,6 тис. грн.

На закупівлю засобів навчання та комп'ютерного обладнання для оснащення навчальних кабінетів предмета «Захист України» та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання предмета за оновленими програмами, використано кошти у сумі 68894,570 тис. грн.

У 2024 році в Одеській області реалізовано пілотний проєкт UNESCO, Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту, Посольства Японії в Україні в рамках Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, ініційованої Першою леді України Оленою Зеленською «Організація безпечного освітнього середовища у закладі освіти». Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 09.08.2024 № 146-ОД проєкт впроваджено у закладах загальної середньої та дошкільної освіти Балтської, Овідіопольської, Ізмаїльської, Арцизької, Березівської міських та Любашівської селищної рад. Упродовж вересня – жовтня 2024 року проведено навчання керівників та всіх працівників, у тому числі, й технічний персонал, закладів загальної середньої та дошкільної освіти згаданих територіальних громад, всього 4082 фахівців.

РОБОТА З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Робота з обдарованими учнями закладів освіти області залишилася одним із пріоритетів та реалізується з урахуванням особливостей роботи закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану.

Всеукраїнські учнівські олімпіади 2023/2024

У 2024 році в Одеській області проведено III (на рівні області) і IV (на всеукраїнському рівні) етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад 2023/2024 року, а також I (на рівні закладів загальної середньої освіти) і II (на рівні територіальних громад, районів) етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад 2024/2025 року.

Традиційно КЗВО «Академія неперервної освіти Одеської обласної ради» здійснювала науково-методичний супровід проведення III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад та конкурсів. У 2024 році було проведено III етап олімпіад у січні-лютому на базі закладів освіти Одещини з таких предметів, як українська мова та література, фізика, географія, математика, біологія, трудове навчання та технології, інформатика, іврит, інформаційні технології, молдовська мова, англійська мова, німецька мова, французька мова, іспанська мова, польська мова, правознавство, болгарська мова, астрономія, історія, економіка, екологія, хімія. На цьому етапі в олімпіадах взяли участь 1456 учнів закладів освіти Одеської області. Із них вибороли призові місця 563 учні.

У IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад прийняли участь 55 учнів, з них 30 учнів здобули перемогу у IV (всеукраїнському) етапі олімпіад: 6 дипломів I ступеня, 8 дипломів II ступеня, 16 дипломів III ступеня.

Юні одесити захищали українські позиції на міжнародних олімпіадах – серед 3 таких учасників є переможниця міжнародної олімпіади з біології з дипломом II ступеня.

Всеукраїнські учнівські олімпіади 2024/2025

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 30.09.2024 № 1391 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів і турнірів у 2024/2025 навчальному році», наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 24.10.2024 № 176-ОД «Про організацію та проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів і турнірів у 2024/2025 навчальному році в Одеській області» здійснено організацію проведення відповідних олімпіад.

У листопаді 2024 року проведено I етап олімпіад, у листопаді – грудні проведено II етап. Для належного методичного забезпечення органами управління освітою в територіальних громадах, районах та містах обласного значення утворено предметно-методичні комісії. КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» здійснено науково-методичний, організаційно-інформаційний супровід проведення I-II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад. Зокрема, методичні матеріали на допомогу організаторам I-II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад розміщено на сайті КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Інтелектуальні змагання з базових дисциплін для учнів сільських шкіл Одеської області

Інтелектуальні змагання з базових дисциплін для учнів сільських шкіл Одеської області проводяться згідно з Положенням про проведення очно-заочних інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів сільських шкіл Одеської області, затвердженим наказом Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 13 листопада 2019 року №280/ОД «Про затвердження Положення про проведення очно-заочних інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів сільських шкіл Одеської області», зареєстрованим в Головному територіальному управлінні юстиції в Одеській області 04 грудня 2019 року за № 132/1607.

У 2024 році I етап інтелектуальних змагань проведено у два тури у серпні та вересні. У I етапі взяли участь 1469 учнів 7-10 класів закладів загальної середньої освіти 30 територіальних громад. II етап проведено 26 жовтня відповідно до наказу Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації від 11 жовтня 2024 року № 172/ОД «Про проведення II етапу інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів шкіл Одеської області у 2024 році».

На II етап запрошено 177 учнів 8-11 класів з 24 територіальних громад Одеської області: Авангардівської, Балтської, Березівської, Болградської, Бородінської, Великомихайлівської, Великопосківської, Визирської, Вилківської, Дальницької, Затишанської, Коноплянської, Кулевчанської, Куяльницької, Любашівської, Мологівської, Нерубайської, Павлівської, Подільської, Раухівської, Ренійської, Саф'янівської, Теплицької, Фонтанської.

Переможцями інтелектуальних змагань з базових дисциплін для учнів сільських шкіл у 2024 році стали 94 учня.

XV Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка

У Конкурсі взяли участь 187 учасники: 144 учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти Одеської, Чорноморської, Білгород-Дністровської, Теплодарської, Ананьївської, Авангардівської, Андрієво-Іванівської, Арцизької, Балтської, Березівської, Бородінської, Болградської, Великомихайлівської, Великодолинської, Визирської, Вилківської, Вигодянської, Великобуялицької, Дальницької, Доброславської, Ізмаїльської, Затишанської, Кілійської, Кодимської, Лиманської, Любашівської, Нерубайської, Павлівської, Петропавлівської, Плахтіївської, Подільської, Ренійської, Окнянської, Саф'янівської, Саратської, Таїровської, Тарутинської, Татарбунарської, Усатівської, Фонтанської, Чорноморської, Шабівської територіальних громад. Учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти - 14, студенти і курсанти закладів фахової передвищої освіти - 22, студенти та курсанти закладів вищої освіти - 7.

Переможцями III (II) обласного етапу стали учні закладів загальної середньої освіти (дипломи I ступеня - 7 учнів, дипломи II ступеня - 14 учнів, дипломи III ступеня - 30 учнів); учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти - 4, студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти - 11.

Учасниками конкурсу на IV етапі стали 29 осіб. Переможцями підсумкового етапу - це учні 5-11 класів, професійної (професійно-технічної) освіти, студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти, які посіли I, II та III місця - 18 переможців (наказ Міністерства освіти і науки України від 26.03.2024 №398).

XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика

У 2023/2024 навчальному році у Конкурсі взяли участь 296 учасників: 236 учнів 3-11 класів закладів загальної середньої освіти; учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти - 16, студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти - 44.

Переможцями III (II) обласного етапу стали 27 учнів закладів загальної середньої освіти (дипломи I ступеня - 9 учнів, дипломи II ступеня - 9 учнів, дипломи III ступеня - 9 учнів); 3 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти та 6 студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти.

На IV етапі взяли участь 33 особи.

Учасниками III етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика у 2024/2025 навчальному році стали 384 здобувачі освіти. Здійснюється підготовка до проведення III (II) обласного етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, який відбудеться 25 січня 2025 року.

XXIII Всеукраїнський конкурс учнівської творчості для учнів 5-11 класів (III -IV етапи)

На III (обласний) етап XXIII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості у номінації «Література» надійшло 77 учнівських робіт, у номінації «Історія України і державотворення» - 18 учнівських робіт.

До участі у IV (підсумковому) етапі до Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» надіслано 4 роботи в номінації «Література» та 4 роботи у номінації «Історія України і державотворення». Серед переможців в кожній номінації є учні - представники Одеської області.

З 08 січня 2025 року по 31 січня 2025 року серед учнів 5-11 класів, учнів професійних (професійно-технічних) закладів освіти, фахової передвищої освіти, вихованців закладів позашкільної освіти проводяться I-III етапи XXIV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості у номінаціях «Література» та «Історія України і державотворення». Епіграфом до творчих робіт пропонуються слова Тараса Шевченка: «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине... От де, люде, наша слава, Слава України!».

В номінаціях «Література» та «Історія України та державотворення» було представлено 77 та 18 робіт відповідно. На Всеукраїнському рівні 2 переможців (по одному в кожній номінації).

Мала академія наук

У звітному періоді учні Одещини брали участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України. За дослідницько-експериментальним напрямом Мала академія наук України проведено 12 обласних заходів, в яких взяли участь 1765 представників учнівської молоді, призерами стали - 251 переможці. Для переможців II етапу проведено обласні навчальні збори.

В межах обласних навчальних зборів проведено:

- навчально-тренінгові заняття «Зимова філософська школа для учнів 8-11 класів»;
- навчальний онлайн-збір «Літня школа МАН-2024 з фізики та астрономії» для учнів 8-11 класів на тему: «Оптичні явища в астрономії, біології, техніці та фізиці»;
- обласна науково-технічна конференція з фізики та астрономії;
- 22 вебінари в рамках «Наукового марафону-2024»;
- обласна науково-практична конференція з фізики та астрономії;
- заходи до Міжнародного дня Чорного моря;
- осіння «Економіко-правова школа» тощо.

Щорічно представників Одеської області відзначають високими нагородами за видатні результати.

Так, відповідно до Указу Президента України «Про положення про стипендії Президента України для переможців Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів і Всеукраїнського конкурсу-захисту науково дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України» від

16 травня 2006 року № 398, з урахуванням результатів проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2023/2024 навчальному році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 червня 2024 року № 830, та результатів проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2023/2024 навчальному році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2024 року № 817 на здобуття стипендій Президента України у 2024 році було представлено 7 учнів Одещини.

За результатами відбору у 2024 році стипендії Президента України отримали:

за результатами проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів - 5 осіб:

Андрухів Владислав Вадимович – учень Комунального закладу «Рішельєвський науковий ліцей» (диплом II ступеню - олімпіада з фізики);

Дімова Марія Юріївна – учениця Одеського ліцею № 117 Одеської міської ради (диплом I ступеню - олімпіада з історії);

Муту Карина Іванівна – учениця Дмитрівського закладу загальної середньої освіти Кілійської міської ради Ізмайльського району Одеської області (диплом I ступеню - олімпіада з румунської мови та літератури);

Павленко Даніл Миколайович – учень Комунального закладу «Рішельєвський науковий ліцей» (диплом I ступеню - олімпіада з біології);

Пастошук Артем Русланович – учень Одеського ліцею № 9 Одеської міської ради Одеської області (диплом I ступеню - олімпіада з історії);

за результатами проведення Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України - 2 особи:

Сліпченко Станіслав Віталійович – учень закладу загальної середньої освіти № 3 міста Білгорода-Дністровського Одеської області (диплом I ступеню - секція «Комп'ютерна інженерія»);

Шевченко Антон Олександрович – учень Кислицького ліцею Саф'янівської сільської ради Ізмайльського району Одеської області (диплом II ступеню - секція «Комп'ютерна інженерія»).

РЕГІОНАЛЬНІ ОСВІТНІ ПРОЄКТИ

На базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» у 2024 році успішно продовжували реалізуватися наступні регіональні проєкти.

Школа громадянської партисипації дорослих та молоді «УСі В ДІІ!», реалізується з 2017 року. Учасниками проєкту є лідери учнівського самоврядування, педагоги, котрі координують діяльність учнівських самоврядувань. Проєкт сприяє активізації громадянської партиципації дітей та дорослих завдяки використанню синергії можливостей формальної та неформальної громадянської освіти в частині:

- подолання формалізму і здійснення демократичних змін у діяльності учнівських самоврядувань, посилення реальної ваги органів шкільного учнівського самоврядування та розширення участі учнів у прийнятті рішень в школі;

- оновлення в школах підходів до процесу розвитку в учнів компетентностей для демократичного громадянства завдяки демократизації освітнього простору, поглиблення демократичного середовища й атмосфери поваги до прав людини у школах;

- заохочення педагогами учнівських ініціатив, направлених на розв'язання соціальних проблем місцевих громад у контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку, та створення в школах та громадах вільного простору для їх реалізації;

- активізація учнівською молоддю взаємодії з органами місцевої влади завдяки ініціюванню реалізації спільних партисипативних ініціатив та долученню до роботи місцевих молодіжних рад.

У 2024 році в межах діяльності Школи громадянської партисипації дітей та дорослих «УСІ В ДІІ!» були реалізовані наступні заходи.

Освітній проєкт для підлітків «УСІ В ДІІ! : Учнівські самоврядування в дії - усі в дії!» з розвитку дієвості та репрезентативності учнівського самоврядування у цифровому просторі (жовтень 2023 - березень 2024).

Методичний тренінг для педагогічних працівників «Модерація учнівських партисипативних проєктів у цифровому просторі» (у партнерстві з ГО «Громадська організація «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики», жовтень 2023 - березень 2024).

Онлайн-форум лідерів учнівського самоврядування «Успішні практики е-партисипативного проєктування: навчаємось навзаєм» для учнівських команд з Київщини, Одещини та Полтавщини (29 березня 2024 року).

Обласний онлайн-воркшоп для лідерів учнівського самоврядування закладів професійної освіти Одещини «Лідерство: бути лідером/лідеркою – налаштуватися на саморозвиток» (14 листопада 2024).

Координація участі ЗЗСО Одеської області у Всеукраїнській імітаційній грі з громадянської парламентської просвіти «М18: Ми законотворці!», що реалізується за підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Рада: наступне покоління» (RANG), що виконується ГО «Інтерньюз-Україна» в партнерстві з ГО «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики» та Освітнім центром Верховної Ради України (впродовж 2024 року).

Координація участі педагогічних працівників Одеської області у методичному марафоні «Стаємо сильнішими разом!» (використання ресурсів ОДГ/ОПЛ задля сприяння інтеграції дітей, які опинилися в умовах війни), що проводився в межах швейцарсько-українського проєкту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» (квітень, листопад 2024 року).

Координація участі педагогічних працівників Одеської області у методичному тренінгу з методики викладання курсу за вибором для учнів 8(9) класів ЗЗСО «Навчаємось жити в громаді» (впродовж 2024 року).

Освітній ХАБ

Продовжує роботу надсучасний освітній ХАБ для професійної педагогічної спільноти Одещини, відкритий на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». Академія здійснює фасилітацію регіональних освітньо-наукових спільнот та професійно-громадських об'єднань, що впроваджують різноманітні форми роботи з реалізації продуктивної взаємодії з асоціаціями, творчими об'єднаннями педагогів, науковими центрами і установами, закладами освіти різних рівнів, громадськими організаціями, бізнес-структурами та мас-медіа.

ХАБ є освітнім осередком, місцем зустрічі всіх педагогів області для професійного росту та розвитку, спілкування з креативними однодумцями. Використовуючи сучасне технічне забезпечення, тренінгові кімнати та лабораторій НУШ, інші можливості ХАБу проведено цикл обласних освітніх заходів.

Проект «Школа в цифровому світі»

У рамках проекту створено сайт «Школа в цифровому світі», який є інтерактивною платформою, де відбувається продовження навчання після дискусійних просторів, вебінарів, консультацій, йде постійна системна підтримка вчителів нової української школи, інформація про вибір модельних програм, підручників, створено бібліотеку цифрових ресурсів на допомогу вчителям всіх предметів.

Сайт «Школа в цифровому світі» є ресурсом для створення єдиного регіонального педагогічного інформаційного простору, тут діють розгалужені мережі комунікації з професійними педагогічними спільнотами.

Матеріали про проект можна передивитися за посиланням: <https://itschool.odessaedu.net/>.

РОЗВИТОК ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Упродовж 2024 року Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, підпорядковані заклади освіти та інклюзивно-ресурсні центри працювали над основним завданням – формування безпечного освітнього середовища у закладах освіти всіх типів та форм власності, забезпечення якісного функціонування інклюзивно-ресурсних центрів, підтримки інклюзивної та спеціальної освіти, розвитку сталого навчання у закладах освіти обласної комунальної власності відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»,

плану роботи Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації на 2024 рік, враховуючи виклики та реалії воєнного стану в Україні та регіоні.

2024 рік був роком практичної реалізації основних завдань реформування освіти в умовах воєнного часу. Своєчасно прийняті управлінські рішення дозволили забезпечити безперервність освітнього процесу.

ЗАКЛАДИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ОБЛАСНОЇ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

На кінець 2024 року мережа закладів загальної середньої освіти обласної комунальної власності складала 26 закладів, із них: 12 спеціальних шкіл, 6- навчально-реабілітаційних центрів, 5 – закладів спеціалізованої освіти, 2 обласні ліцеї, 1 дитячий будинок для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в яких навчається 3600 осіб.

1049 осіб отримують корекційно-розвиткові та освітні послуги в спеціальних школах та 790 - навчально-реабілітаційних центрах, де сконцентровані відповідні фахівці, освітнє середовище й матеріально-технічна база;

1207 осіб здобувають освіту мистецького, спортивного, військового та наукового спрямування в закладах спеціалізованої освіти;

486 осіб навчаються в обласних ліцеях;

68 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування отримують психолого-педагогічні послуги у дитячому будинку.

25 закладів обласної комунальної власності у своїй структурі мають пансіони, тобто є можливість для здобувачів освіти у цілодобовому перебуванні.

У зв'язку із введенням військового стану в Україні, освітній процес у закладах обласної комунальної власності здійснювався із урахуванням безпекової ситуації в регіоні, в очному та (або) дистанційному форматі.

23 заклади працювали в очному форматі, 1 – в дистанційному, ще 2 заклади спеціалізованої освіти на період воєнного стану призупинили свою діяльність та не надавали освітні послуги.

У зв'язку із повномасштабною збройною агресією російської федерації у березні 2022 року, керуючись розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 01.03.2022 №45/A2022 «Про евакуацію дітей, зарахованих до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування», учні (вихованці) закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти Одеської області разом з супроводжуючими особами від закладів освіти були евакуйовані за межі України-в Республіку Польща та Румунію, де вони перебувають на даний час.

Станом на 01.01.2025 за межами України перебувають 296 дітей (осіб), з них, в Румунії -49, в Республіці Польща-247.

Робота підрозділів закладів освіти обласної комунальної власності з цілодобовим перебуванням здійснювалася із урахуванням безпекової ситуації в регіоні з безумовним дотриманням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 № 546 «Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення».

Відновлення роботи пансіонів у 2024 році відбувалося відповідно до результатів визначення безпечності пансіонів закладів освіти, що мають обладнання споруди цивільного захисту для укриття учасників освітнього процесу (з позитивними висновками органів ДСНС) за результатами розгляду Координаційним штабом з підтримки цивільного населення при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації.

У 2024 році отримано 16 позитивних висновків щодо безпечності пансіонів, які відповідають критеріям безпечності, визначеними постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2023 року № 546 «Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення».

Беручи до уваги безпекову ситуацію, працювали пансіони у 8 закладах освіти (1 дитячий будинок, 2 заклади спеціалізованої освіти, 4 спеціальні школи, 1 навчально-реабілітаційний центр). Всього було зараховано на цілодобове перебування у 2024-2025 навчальному році 457 осіб.

З них, ніколи не повертаються додому 37 осіб, причина- зарахування до пансіонів закладів освіти на повне державне забезпечення (наявність статусу дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування).

Інші вихованці зараховані до пансіонів закладів освіти за заявами батьків на термін від одного дня.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ТА ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНІ ЦЕНТРИ

З кожним роком кількість дітей, які потребують особливих умов підтримки в освітньому процесі, зростає. Повномасштабна збройна агресія російської федерації внесла свої корективи і в питання дитячого травмування.

Тому у 2024 році діяльність була спрямована на розвиток безпечного освітнього простору, безбар'єрного середовища, створення умов для інклюзивного навчання, активну участь в долі дітей, які потребують захисту держави.

Спостерігалася позитивна динаміка включення дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивне середовище закладів освіти всіх типів Одеської області.

У закладах освіти різних типів на початок 2025 року отримували освітні послуги 7109 дітей (осіб) з особливими освітніми потребами.

З них:

у закладах загальної середньої освіти – 5 291 (в інклюзивних класах - 3268 дітей, в спеціальних класах – 72 дитини, у закладах спеціальної освіти – 1389 дітей, в умовах педагогічного патронажу - 532 дитини);

у закладах дошкільної освіти - 1687 дітей (в інклюзивних групах - 748 дітей, у спеціальних групах - 522 дитини, у закладах дошкільної освіти компенсуючого типу - 417 дітей);

у закладах професійної (професійно-технічної) освіти - 131 учень з особливими освітніми потребами.

До надання корекційно-розвиткових занять (послуг) учням з особливими освітніми потребами залучені практичні психологи, логопеди, спеціальні педагоги та реабілітологи (вчителі лікувальної фізкультури).

Загальна кількість працевлаштованих фахівців за професіями «асистент вихователя», «асистент вчителя» складає 2273 осіб (на 2784 інклюзивні класи – 1958 асистентів вчителя; на 393 інклюзивні групи – 315 асистентів вихователя).

Для соціального супроводу дітей з ООП під час інклюзивного навчання до освітнього процесу допускаються асистенти дитини та соціальні працівники, що реалізують соціальну послугу «супровід під час інклюзивного навчання».

Наразі, у поточному навчальному році 55 асистентів дитини (44 - у ЗЗСО та 11- у ЗДО), соціальних працівників лише 11 (у ЗЗСО).

РІК	КІЛЬКІСТЬ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ	В НИХ ДІТЕЙ З ООП	СУПРОВІД (асистентів вчителів (вихователів) та соц працівників)
2025	698	4164	2273
2024	654	3590	2113
2023	616	3301	2000
2022	526	2857	1900

2021	478	2418	1500
2020	295	1748	998
2019	236	1147	631
2018	108	773	360

Для кожного учня з ООП командою психолого-педагогічного супроводу, за участю батьків дитини, розроблена Індивідуальна програма розвитку; здійснюється психолого-педагогічний супровід під час освітнього процесу.

У ЗЗСО, в яких утворені спеціальні та інклюзивні класи, поетапно створюється освітнє середовище для учнів/учениць з ООП, зокрема облаштовано 362 ресурсні кімнати.

Позашкільна освіта допомагає розвинути здібності та таланти дитини, які можуть бути корисними для дитини у її житті: як просто зараз, так і в дорослому, майбутній професії або допомогти визначитися з майбутньою професією.

В області працює 99 закладів позашкільної освіти, у 10 з яких навчається 100 дітей з особливими освітніми потребами, організовано роботу 10 інклюзивних груп.

У 2024 році Одеська область приєдналася до мережі освітніх центрів державної установи «Школа супергероїв».

01.06.2024 освітній центр розпочав свою роботу, а з 13 січня 2025 року він запрацював повноцінно в Одеській обласній дитячій клінічній лікарні.

Створення центру повністю профінансувала Фондація Олени Зеленської, у відкриття взяв участь Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді.

Упродовж вересня – грудня 2024 року педагоги працювали з дітьми в їхніх палатах, поки тривав ремонт приміщень. За цей час команда вчителів провела понад 1800 уроків (занять).

Школа має все необхідне для повноцінного навчання: окремі кабінети для дошкільнят, учнів молодших і старших класів, власного методиста та педагогів, які викладають понад 10 предметів.

Особливу увагу приділено ментальному здоров'ю дітей, для цього у центрі облаштували кабінет психологічного розвантаження.

Дітям з особливими освітніми потребами важливо системно продовжувати навчання.

Як позитивний досвід області - це сформована потужна мережа ІРЦ.

В області сформована потужна мережа інклюзивно-ресурсних центрів, наразі їх 43, три з них утворено у 2024 році.

Інклюзивно – ресурсні центри Одеської області на власній сторінках у соціальних мережах систематично інформують батьків, інших законних представників учнів, педагогічних працівників закладів освіти про можливості інклюзивно-ресурсних центрів, акцентуючи увагу щодо порядку проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, забезпечення системного кваліфікованого супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Щопіврічно фахівці-консультанти інклюзивно-ресурсних центрів беруть участь у роботі команд психолого-педагогічного супроводу у закладах освіти, де навчаються діти з особливими освітніми потребами.

У процесі спілкування з батьками дітей, законними їх представниками аналізуються навчальні досягнення учнів з ООП, переглядаються та обговорюються цілі і завдання, очікувані результати, визначені індивідуальними програмами розвитку (ІПР) здобувачів освіти.

Військова збройна агресія російської федерації внесла корективи в роботу ІРЦ, які з перших хвилин війни стали осередками психологічної підтримки дітей, молоді з ООП та батьків, що виховують особливих діток.

З перших днів воєнної агресії російської федерації, діти з ООП, їхні батьки отримали і отримують шалену підтримку і ресурс від інклюзивно-ресурсних центрів та обласного ресурсного центру підтримки.

37 ІРЦ та обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти забезпечені діагностичними методиками WISC-IV, LEITER-3, PEP-3, CASD, CONNERS-3, що є базовими для обстеження дітей різного віку з найпоширенішими освітніми труднощами.

За співпраці з Організацією об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури в області реалізовано проєкт щодо формування безпечного освітнього середовища, у рамках якого 6 ІРЦ були забезпечені діагностичними методиками SAFA і MPR, які забезпечують ґрунтовне оцінювання п'яти основних сфер розвитку та труднощів у навчанні, у тому числі дітей раннього віку.

БЕЗПЕКОВІ ЗАХОДИ ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Для гарантування доступності освіти необхідно надати їй достатнє фінансування, відповідну інфраструктуру та обладнання, забезпечити освітній процес не лише методичними матеріалами, а й соціальною та емоційною підтримкою, доступом до новітніх технологій, упровадити та дотримуватися заходів, які гарантуватимуть безпеку для всіх учасників освітнього процесу.

А головне – необхідно забезпечити доступні та рівні можливості для всіх учасників освітнього процесу із метою запобігання дискримінації та нерівності можливостей.

Ментальним здоров'ям усіх учасників освітнього процесу опікуються 1050 практичних психологів та 246 соціальних педагогів, що використовують у роботі зі здобувачами освіти сучасні техніки та методи індивідуального та групового консультування.

Забезпечено реалізацію Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», понад 46 тис здобувачів освіти із 712 закладів освіти були залучені до профілактичних програм з піклування про ментальне здоров'я, 23 215 педагогічних працівників підвищили рівень обізнаності та пройшли підготовку з безпекових питань, питань базових психологічних втручань,

основ психологічної самопомоги шляхом підвищення кваліфікації працівників, що проводилися різними суб'єктами підвищення кваліфікації, на тренінгових заняттях, семінарах, практикумах.

Фахівцями соціально-психологічної служби закладів освіти у 2024 році запроваджено 12 програм та проведено 3 866 просвітницьких заходів, спрямованих на формування у здобувачів освіти правової поведінки, запобігання конфліктам та правопорушенням, здобуття навичок щодо безпечної поведінки в Інтернеті.

282 162 особи пройшли навчання ризикам, пов'язаним з мінами та вибухонебезпечними предметами.

До проведення профілактичних заходів з учнями були долучені 102 інспектори служби освітньої безпеки.

У 6 територіальних громадах в рамках співпраці з Організацією об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури реалізовано проєкт щодо формування безпечного освітнього середовища, у рамках якого підготовлено 9 фахівців з безпечного середовища, 55 тренерів з кризового реагування в умовах надзвичайних ситуацій для освітян; 6 практичних психологів для надання послуги супервізії для практичних психологів закладів освіти; залучено майже 4,5 тис працівників закладів до навчання за програмою «Організація безпечного освітнього середовища».

За два місяці роботи шість супервізорів-психологів, які були працевлаштовані в 6 громадах Одеської області (Ізмаїльська, Овідіопольська, Арцизька, Балтська, Любашівська, Березівська) у рамках пілоту, надали підтримку понад 2 600 педагогам у 126 закладах дошкільної та загальної середньої освіти, в яких здобувають освіту понад 25 000 дітей.

Упродовж 2024 року до навчань з безпечного і здорового освітнього середовища були залучені педагогічні працівники 702 закладів загальної середньої освіти області, проведено 1866 практичних занять, у тому числі тренувань із залученням представників територіальних підрозділів ДСНС, Національної поліції, фахівців медичних установ.

Теоретичну підготовку в онлайн/офлайн режимах з питань безпечного і здорового освітнього середовища пройшли 19 926 педагогів, у тому числі на платформі Прометеус. З питань домедичної підготовки у разі виникнення надзвичайних ситуацій, що пов'язані з вибухонебезпечними предметами, навчання пройшли 16 136 працівників, щодо дітей з особливими освітніми потребами – 10 274 особи.

В області налагоджено тісну взаємодію у питанні формування безпекового освітнього середовища між обласною державною (військовою) адміністрацією, Головними управліннями Національної поліції та ДСНС України в Одеській області та органами управління освітою і закладами освіти, проведено 1249 спільних перевірок готовності закладів освіти до нового навчального року.

Сформовано мережу споруд цивільного захисту (у тому числі укриттів), що використовувалися для захисту учасників освітнього процесу, їх кількість становила 1500 одиниць для 329, 700 тис учасників освітнього процесу (140 споруд цивільного захисту (ПРУ, сховища) для укриття 39,497 тис осіб, 1056 найпростіших укриттів, що перебувають на балансі закладів освіти різних типів, для укриття 204,414 тис. осіб; та 304 споруди цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання використовуються для укриття 85,789 тис учасників освітнього процесу).

Розширено мережу класів безпеки, наразі їх 535, робота продовжується. У закладах загальної середньої освіти осилено поліцейську присутність, 102 інспектори Служби освітньої безпеки (далі-СОБів) забезпечували підтримку здобувачів освіти.

Разом з тим 22 фахівця з безпечного середовища працювали у 17 територіальних громадах.

ПРОФЕСІЙНА (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА) ОСВІТА

Професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації здобувачів освіти в Одеській області здійснюють 29 закладів професійної (професійно-технічної) освіти: з них 24 – закладів самостійні юридичні особи (2 - в стадії реорганізації, 3 - без контингенту), 3 заклади у складі закладів вищої освіти, 1 - коледж та 1 навчальний центр при установі виконання покарань.

Підготовку робітничих кадрів для промисловості регіону забезпечують 3 заклади освіти – для будівництва та комунального господарства, 7 – для сфери послуг і торгівлі, 13 – агропромислового комплексу області, 6- для промислового комплексу та транспорту.

В області продовжується робота щодо модернізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 року № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти», головою Одеської обласної державної (військової) адміністрації було видано розпорядження від 29 серпня 2024 року № 829/А-2024 «Про мережу ліцеїв Одеської області». Цим розпорядженням передбачено створення мережі закладів старшої профільної освіти, яка включатиме академічні та професійні ліцеї. Зокрема, планується трансформація 20 закладів професійної (професійно-технічної) освіти у профільні ліцеї.

Водночас тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Одеське професійно-технічне училище машинобудування» та ДНЗ «Одеське вище професійне училище автомобільного транспорту», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» та ДНЗ "Березівський професійний аграрний ліцей».

Зазначені оптимізаційні заходи сприятимуть уникненню дублювання підготовки фахівців за однаковими професіями у закладах освіти, розташованих у безпосередній близькості, зміцненню матеріально-технічної бази, раціональному використанню майнових ресурсів навчальних закладів та створенню сучасного освітнього середовища. Це, у свою чергу, матиме позитивний вплив на якість як теоретичної, так і практичної підготовки здобувачів освіти.

Загальний контингент – 11027 здобувачів освіти державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти області.

У 2024 році у закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчається 508 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 488 - дітей ветеранів війни (з них: 444 - дитини, учасників бойових дій, 35 - дітей померлих учасників бойових дій, 9 – дітей осіб з інвалідністю внаслідок війни), 7 - учасників бойових дій.

Найбільша кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування навчається у ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей», Північному центрі професійної освіти, Заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Дунайський центр професійної освіти», ДНЗ «Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу». ДНЗ «Лиманський професійний аграрний ліцей», Березівське вище професійне училище державного університету «Одеська політехніка», ДНЗ «Одеський професійний морського транспорту».

Протягом багатьох років у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області практикується підготовка кваліфікованих робітників із числа дітей з особливими освітніми потребами.

У 2024 році у спеціальних та інклюзивних групах 8 закладів професійної (професійно-технічної) освіти здобуває освіту 131 особа з особливими освітніми потребами за професіями будівельного, сільськогосподарського напрямку, сфери послуг та громадського харчування.

Враховуючи військові дії на території України, що спричинили масову міграцію людей на більш безпечні території, в закладах професійної (професійно-технічної) освіти регіону навчаються 274 внутрішньо переміщених осіб, з них 60 проживають у гуртожитках закладів.

З метою задоволення потреб економіки регіону у кваліфікованих кадрах, забезпечення конституційного права громадян на здобуття освіти відповідно до їх покликань, інтересів та здібностей сформовано та затверджено обсяги регіонального замовлення у кількості 4059 осіб (у 2023 році – 3969 осіб).

Найбільш затребуваними серед вступників у 2024 році стали наступні професії: «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва», «Кухар», «Електрогазозварник», «Кравець», «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Перукар (перукар-модельєр)», «Моторист (машиніст)».

Підготовка робітничих кадрів на умовах державного замовлення здійснюється у навчальному центрі при установі виконання покарань – 380 осіб та у ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Одеський професійний морського транспорту», ДНЗ «Кілійський професійний ліцей», ДНЗ «Ананьївський професійний аграрний ліцей», ВП «Об'єднане вище професійно-технічне училище сфери послуг Національного університету «Одеська юридична академія за професіями загальнодержавного – 138 осіб.

Професійна (професійно-технічна) освіта у закладах надається за 169 простими та інтегрованими професіями.

У першому кварталі 2024 року робочою групою педагогічних працівників із Одеської, Київської та Чернівецької областей завершено розробку проекту державного освітнього стандарту з професії 7133 «Штукатур». Узгоджений проект стандарту було надіслано до директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України. Затвердження документа відбулося наказом Міністерства освіти і науки України від 14 червня 2024 року №860.

Протягом року працювала робоча група з розробки державного освітнього стандарту для професії 5141 «Педикюрник». До складу групи увійшли роботодавці та педагогічні працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти з Одеської, Кіровоградської та Миколаївської областей.

З метою забезпечення якісного впровадження в освітній процес стандартів, затверджених наприкінці 2023 року та у першій половині 2024 року з професій: «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», «Офіціант», «Лісник», «Штукатур», «Візажист», «Лицювальник-плиточник», «Машиніст холодильних установок», «Офісний службовець (бухгалтерія)», «Агент з постачання», «Електромонтажник силових мереж та електроустаткування», заклади освіти отримали для користування орієнтовні освітні програми та проекти робочих навчальних планів, розроблених для різних видів підготовки.

У 2024 році в області дослідно-експериментальна робота здійснюється за чотирма темами:

- «Забезпечення якості майбутніх фахівців електротехнічного профілю в навчально-практичних центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти» (ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти»);

- «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського, ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти»);

- «Система професійної підготовки кваліфікованих робітників до управління до управління дистанційно керованими апаратами у сфері радіоелектронних систем» (ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти»);

- «Розроблення та впровадження освітніх кейсів екологічного спрямування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників» (ВСП «Березівське вище професійне училище Національного університету, «Одеська політехніка», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей»).

Забезпечено організаційно-методичний супровід участі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» у регіональному експерименті «Професійна підготовка майбутніх фахівців електротехнічного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти». Експеримент проводився в рамках інноваційного кластеру «Електроімпульс» за підтримки Університету менеджменту освіти НАПН України з метою забезпечення якісної професійної підготовки фахівців, апробації інноваційних освітніх підходів і програм, а також визначення ключових показників ефективності формування професійних компетентностей здобувачів освіти в умовах сучасного ресурсного забезпечення для їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти є одним із основних показників якості забезпечення економіки області кваліфікованими робітниками.

У 2024 році **випуск становив 4219 осіб**, із них: 3923 учнів та 296 слухачів з числа працюючого та незайнятого населення, перепідготовку та підвищення кваліфікації пройшли 99 осіб. 108 осіб отримали дипломи за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр», що становить 2,5 % від загального випуску. було

За професією **працевлаштовано 3628 випускників** з числа учнів (86%), 346 продовжили навчання в закладах фахової передвищої та вищої освіти (8 %), 34 - призвані на військову службу (0,8 %) було 1% , не працевлаштувались – 211 осіб (5 %), 62– звернулись за допомогою у працевлаштуванні до служб зайнятості (1,5 %).

Освітній процес у закладах забезпечують 1379 педагогічних працівників, з них: 27 старших майстрів, 567 майстрів виробничого навчання, 34 методистів, 538 викладачів (207 спеціальних дисциплін), 31 вихователів, 14 практичних психологів, 7 соціальних педагогів, 16 керівників фізвиховання, 36 – інших педагогічних працівників. З загальної кількості педагогічних працівників 91 % мають вищу освіту, 1% на сьогодні навчається у закладах вищої освіти. 453 педагогічних працівників мають стаж роботи від 1 - 10 років, 600 – від 10-30 та 286 – понад 30.

Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації від 17 квітня 2024 року № 88/ОД «Про підсумки атестації керівників та педагогічних працівників закладів, установ освіти, інклюзивно-ресурсних центрів, закладів інших відомств, які надають освітні послуги на території Одеської області» у 2024 році атестовано 4 працівника закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Відповідають раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» - 3 особи, відповідають займаній посаді - 4 особи.

Згідно з графіком проходження атестації закладів професійної (професійно-технічної) освіти області на 2024 рік проведено атестаційні експертизи на право провадження освітньої діяльності у 9 закладах професійної (професійно-технічної) освіти із 13 простих (моно) та інтегрованих професій та 13 угрупованнями (19 професій).

З них: 4 заклади професійної (професійно-технічної) освіти підпорядковані Міністерству освіти і науки України, 1 - Державній службі України з надзвичайних ситуацій, 1 – структурний підрозділ закладу вищої освіти, 1 - приватний, 2- Міністерству інфраструктури України. За видами підготовки проатестовано: первинна професійна підготовка - 8 професій, професійно-технічне навчання - 4 професії, підвищення кваліфікації -3 професії; перепідготовка - 3 професії, 13 угруповань (19 професій: професійно-технічне навчання - 13 професій, підвищення кваліфікації - 13 професій, перепідготовка - 13 професій).

З метою забезпечення стійкого функціонування закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах воєнного стану, в 29 закладах **облаштовано укриття**, розрахунковою місткістю близько 9 008 місць.

У закладах освіти вжито необхідних заходів для забезпечення безпечного освітнього середовища. А саме:

- у 10 закладах професійної (професійно-технічної) освіти організовано **охорону із залученням поліції охорони** ;

- у 24 закладах професійної (професійно-технічної) освіти встановлено **кнопки «тривожного виклику»**;

- у 26 закладах професійної (професійно-технічної) освіти встановлено **камери відеоспостереження**.

Разом з цим ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» розпочинає **ремонт укриття за підтримки швейцарської фундації «Swisscontact»** в рамках проєкту EdUP напряму «Оновлення інфраструктури закладів професійної освіти».

Ця ініціатива стала можливою завдяки участі закладу в проєкті «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні», який реалізується за фінансової підтримки Швейцарської агенції з розвитку та співробітництва (Swiss Development & Cooperation), компаній ТОВ «Геберіт Трейдінг» і ТОВ «Сіка Україна», у співпраці з фундацією «Swisscontact» та за сприяння Міністерства освіти і науки України.

Водночас відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 № 954 з державного бюджету виділено 358 млн. грн. для **облаштування укриттів** закладам освіти, з них **2** – для закладів професійної (професійно-технічної) освіти Одеського регіону (Північний центр професійної освіти та ДНЗ «Ісаєвський ПАЛ»).

На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються навчально-практичні центри (далі – НПЦ) за професіями слюсарного, будівельного, електротехнічного, швейного та інших напрямків, що дозволяє

впроваджувати сучасні технології в освітній процес; організовувати стажування викладачів професійної підготовки та майстрів виробничого навчання; здійснювати професійне навчання незайнятого населення; здійснювати підготовку кваліфікованих робітників у відповідності до сучасних державних стандартів професійно-технічної освіти та потреби ринку праці.

Упродовж року продовжено роботу щодо створення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти нового освітнього простору.

На сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області функціонує **37 навчально-практичних центрів**, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та кошти соціальних партнерів. Крім того, у процесі відкриття перебувають ще 5 навчально-практичних центрів.

На сьогодні відкрито 7 цифрових освітніх центрів (Digital Learning Centers (DLC): 1 (ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури») - за підтримки міжнародної організації UNICEF та 6 – за підтримки уряду Японії у рамках «Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва» (ДНЗ «Ананьївський професійний аграрний ліцей», КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж», Північний центр професійної освіти, ДНЗ «Одеський центр професійної освіти», Одеський фаховий коледж транспортних технологій, ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури»).

Головна мета цифрових освітніх центрів (Digital Learning Centers (DLC) – надання безпечного доступу до дистанційної формальної та неформальної освіти дітям.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.06.2023 № 573 на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» буде створено Центр професійної досконалості, який реалізується за підтримки Європейського Інвестиційного Банку.

З метою реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2023 – 2027 роки, в рамках пілотного проекту, створено кулінарний хаб у ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти».

Кулінарні хаби – це навчально-практичні центри, створені на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснюють підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації кухарів, співпрацю з питань перепідготовки працівників шкільних харчоблоків.

У рамках пілотного проекту, який реалізується в рамках стратегії реформи шкільного харчування першої леді Олени Зеленської на базі 3 закладів: ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» ЗП(ПТ)О «Дунайський центр професійної освіти» та Північному центрі професійної освіти створені **кулінарні хаби**.

Північний центр професійної освіти відібрано до напрямку «DECIDE: ПРОФТЕХ», який реалізує Швейцарсько-український проєкт DECIDE у партнерстві з Міністерством освіти і науки України. На базі зазначеного закладу освіти буде створено **професійно-орієнтаційний хаб**.

У навчально-виробничий процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти активно інтегруються елементи дуальної форми навчання. Основною метою впровадження цих елементів є усунення розриву між теоретичними знаннями та практичними навичками, гармонізація освітнього процесу з потребами виробництва, а також підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до вимог роботодавців у рамках сучасних організаційних форм навчання.

Запровадження елементів дуальної форми навчання суттєво трансформувало організацію навчально-виробничого процесу, виявивши такі ключові зміни: суттєво збільшилася питома вага практичної складової навчання (до 70%), що передбачає поєднання виробничої практики з теоретичним навчанням у блочно-модульному форматі. Оцінювання знань здійснюється з урахуванням реальних результатів, досягнутих здобувачами освіти під час виробничої практики, що сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, готових до ефективної роботи на виробництві.

У **2024-2025** навчальному році впроваджувалась **дуальна форма** навчання у **4** закладах професійної (професійно-технічної) освіти з професій: «Продавець продовольчих товарів», «Провідник пасажирського вагону», «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва», «Мастер ресторанного обслуговування» Загальний контингент здобувачів освіти, що навчаються за дуальною формою становить **128** осіб.

З метою вдосконалення процесу **професійної орієнтації** впроваджено інноваційні форми діяльності, зокрема: організацію майстер-класів, залучення менторів із бізнесу, проведення професійних інтенсивів, онлайн-семінарів і зустрічей із використанням платформи Zoom. Також запроваджено дистанційне тестування для всебічної оцінки психологічних особливостей, здібностей та професійних інтересів молоді.

Для популяризації робітничих професій і сприяння свідомому вибору спеціальностей, які відповідають запитам регіонального ринку праці, заклади освіти активно впроваджують інтерактивні формати. Серед них – віртуальні екскурсії, онлайн-платформи для тестування й розвитку навичок. У рамках проєкту «Моя професія – моє майбутнє» проводяться консультації з профорієнтації, онлайн-тестування, презентації професій у соцмережах, а також онлайн-екскурсії до виробничих майстерень і практичних центрів. Організуються Дні відкритих дверей, ярмарки професій та виїзди до сільських шкіл із профорієнтаційними програмами. Також здійснюється участь у конкурсах професійної майстерності, зокрема «WELDING EdUP 2024» та Всеукраїнському конкурсі «Прорив легкої промисловості України». Зростає популярність створення учнями інформаційних відеороликів та фотоматеріалів, присвячених різним професіям.

Реалізовано серію понад 1000 профорієнтаційних відеоматеріалів, які включають мотиваційні ролики, оглядові відео, майстер-класи та практичні демонстрації.

Для підвищення мобільності та доступності профорієнтаційних послуг заклади професійної (професійно-технічної) освіти області активно беруть участь у програмі Державної служби зайнятості «ВАУЧЕР на навчання». Ця програма спрямована на перепідготовку кадрів відповідно до актуальних потреб ринку праці.

Протягом 2024 року на базі 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти) більше 150 осіб з числа дорослого населення пройшли короткострокові курси, організовані Програмою розвитку ООН (UNDP) в Україні у межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні» за фінансової підтримки Уряду Японії. Навчання здійснювалося у два етапи. Перший етап – на базі 4 закладів освіти за професіями: «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Обробка зовнішніх циліндричних, плоских торцевих і конічних поверхонь», «Токар», «Слюсар-ремонтник», «Штукатур». Другий етап – на базі 7 закладів освіти за спеціальностями: «Лицювальник-плиточник», «Столяр будівельний», «Токар», «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (з ремонту відновлювальної техніки)»; «Кухар», «Кравець», «Оператор комп'ютерного набору», «Електрозварник ручного зварювання».

Після завершення навчання та успішного складання кваліфікаційної атестації учасники отримали сертифікати, що підтверджують опанування часткових кваліфікацій, та можливість працевлаштування.

Відповідно до розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 № 875/А-2024 затверджено перелік осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області, зокрема на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти буде створено **10 осередків викладання навчального предмета «Захист України»**.

У рамках Грантової угоди для Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва, проводиться оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Зокрема Північний центр професійної освіти та ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» у 2025 році отримують сучасну сільськогосподарську техніку.

Також у співпраці з ТОВ «Макіта Україна» буде відкрито 2 сучасні лабораторії будівельного напрямку на базі ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури» та ДНЗ «Білгород-Дністровський професійний будівельний ліцей», з метою облаштування сучасним обладнанням для підготовки фахівців у будівельній галузі.

Зазначені заходи здійснюються з метою популяризації робітничих професій, професійної орієнтації молоді, підняття престижності професійної освіти.

В умовах дії воєнного стану до Сил Оборони залучено 38 працівників закладів (професійно-технічної) освіти та 32 здобувачів освіти.

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА ТА ВИЩА ОСВІТА

Система фахової передвищої та вищої освіти області спрямована на задоволення потреб особистості, ринку праці регіону та держави в цілому.

В Одеській області функціонують 17 закладів вищої освіти (ЗВО) та 37 закладів фахової передвищої вищої освіти (ЗФПО).

З метою впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 року № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти», видано розпорядження голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 29 серпня 2024 року № 829/А-2024 «Про мережу ліцеїв Одеської області». У рамках цього розпорядження передбачається створення мережі закладів старшої профільної освіти, що включатиме 3 академічні ліцеї та 14 професійних ліцеїв, які будуть сформовані на базі закладів фахової передвищої освіти.

У ЗВО та ЗФПО навчається 88481 осіб, з них: 64313 особи (ЗВО), 24168 осіб (ЗФПО). Освітній процес забезпечують 7161 наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників. У 2024 році ЗФПО прийняли 8404 випускників закладів загальної середньої освіти, ЗВО – 19702 особи.

За рахунок коштів обласного бюджету здійснюється підготовка фахівців у 17 закладах фахової передвищої освіти: 8 закладів фахової передвищої освіти державної форми власності, 3 педагогічних закладів фахової передвищої, 3 закладів фахової передвищої освіти сфери культури та 3 закладів фахової передвищої освіти медичної сфери комунальної форми власності.

У підпорядкуванні Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації перебувають 8 закладів державної форми власності: Одеський фаховий коледж економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж, Одеський фаховий коледж транспортних технологій, Одеський морехідний фаховий коледж морського та рибпромислового флоту ім. Олексія Соляника, Білгород-Дністровський морський рибпромисловий фаховий коледж, Білгород-Дністровський фаховий коледж природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, Ізмаїльський агротехнічний фаховий коледж, Тилігульський аграрний фаховий коледж та 3 заклади комунальної форми власності: КЗ «Білгород-Дністровський педагогічний фаховий коледж», КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж, КЗ «Одеський педагогічний фаховий коледж».

З метою забезпечення проведення вступної кампанії до зазначених закладів та реалізації прав громадян на здобуття освіти розпорядженням голови обласної державної адміністрації «Про затвердження обсягів регіонального замовлення на підготовку фахівців у закладах фахової передвищої освіти Одеської області у 2024 році» від 07.06.2024 № 551/А-2024 затверджено обсяги прийому. Обсяги регіонального замовлення на підготовку фахівців у закладах фахової передвищої освіти державної та комунальної форм власності Одеської області, які фінансуються з обласного бюджету та підпорядковуються Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації в 2024 році становлять 1144 особи.

На даний час 15 закладів вищої освіти Одеського регіону ведуть підготовку іноземних фахівців для зарубіжних країн. Усі ЗВО мають відповідні ліцензії на підготовку іноземних громадян та уклали угоди про співпрацю щодо набору іноземних громадян на навчання.

У закладах вищої освіти Одещини навчаються 2180 іноземних громадян з 61 країна світу, в тому числі з 11 країни Європейського Союзу.

Найбільше всього іноземних громадян з Китаю – 1214 осіб (що складає – 55,6 %), Турецька Республіка – 273 особи (що складає – 12,5 %), Азербайджану - 198 осіб (що складає – 9 %), Марокко – 156 осіб (що складає – 7,1 %), Республіка Молдова – 45 осіб (що складає – 2 %), Туркменістан – 41 особа (що складає – 1,8 %) Ізраїлю – 31 особа (що складає – 1,4 %) від загальної кількості іноземних громадян, які навчаються в ЗВО нашого регіону.

Крім цього, у закладах фахової передвищої та вищої освіти області створено банк даних студентів із числа пільгових категорій.

Так у закладах фахової передвищої освіти Одеського регіону навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 459 осіб; дітей з особливими освітніми потребами – 164 особи; дітей загиблих ветеранів війни та сімей загиблих захисників і захисниць України, діти Героїв України посмертно – 79 осіб; дітей, учасників бойових дій - 1057 осіб; дітей, осіб з інвалідністю внаслідок війни – 28 осіб; учасники бойових дій – 84 особи; дітей, які мають статус ВПО – 552 особи.

У закладах вищої освіти навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 523 особи; дітей з особливими освітніми потребами – 232 особи; дітей загиблих ветеранів війни та сімей загиблих захисників і захисниць України, діти Героїв України посмертно – 143 особи; дітей, учасників бойових дій – 1906 осіб; дітей, осіб з інвалідністю внаслідок війни - 44 особи; учасники бойових дій – 789 осіб; дітей, які мають статус ВПО – 1840 осіб.

Відповідно до розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 № 875/А-2024 затверджено перелік осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області, зокрема на базі закладів фахової передвищої освіти буде створено 3 осередка викладання навчального предмета «**Захист України**».

Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти є важливим фактором їхнього розвитку та інтеграції у світовий освітній та науковий простір. Співпраця спрямована на розвиток наукової, академічної та культурної взаємодії між сторонами.

Заклади вищої освіти співпрацюють з іноземними партнерами в рамках міжнародних проєктів, а саме:

- Erasmus+ міжнародна співпраця Європейського Союзу з іншими країнами світу у сфері освіти, молоді та спорту;
- «Twinning» Україна – Велика Британія;
- DAAD Німецька служба академічних обмінів;
- Interreg Danube Energy;
- USAID Кібербезпека критично важливої інфраструктури в Україні;
- NAWA EDUCATION FOR GREEN TRANSITION;
- Interreg Programme Danube Region «Greening Communal Heating Systems by Integrating Renewables»;
- DILLUGIS (Digital Labs & Lectures for Ukrainian, German & International Students) в рамках ініціативи «Ukraine digital: Ensuring academic success in times of crisis»;
- «Odesa Blue Innovation EXPO and Smart Specialization Conference»;
- International Research Project «Navigating the Digital Space - Conflict Sensitive Support Strategies for Refugee Adolescents»;
- Implementation of the European approach of Compliance Management in higher education in Ukraine» (EUComplianceM4UA);
- Designing and Implementing Liberal Arts Studies in Ukraine;
- SI Baltic Sea Neighbourhood Programme;
- Платформа UAx Європейської ліги мистецьких навчальних закладів (ELIA);
- «1000+ концертів: Інновація вищої музичної освіти через соціальну інклюзію»;
- «Empowering Blue and Smart Transformation of the Black Sea Basin» - Blue Gates;
- Jean Monnet Module «ЄС як глобальний актор та агент змін»;
- Міжнародний проєкт «Інститут Конфуція»; університет-партнер – Харбінський інженерний університет.

Шляхом укладення договорів розширений перелік міжнародних партнерів:

- Університет Венеції Ка'Фоскарі (Італія);
- Технологічний інститут Нінбо при університеті Чжецзян (Китай);
- Університет «Dunarea de Jos» м. Галац (Румунія);
- Інститут політичних і правових досліджень Академії Наук Молдови (Молдова);
- University of Texas at Austin (США);

- Хунанський гуманітарний науково-технічний університет (Китай);
- Стокгольмський університет (Швеція);
- Університет Лас-Пальмас-де Гран-Канарія (Іспанія);
- Університет Іоана Куза (Румунія);
- Національний інститут дослідження та розвитку морської геології та геоекології (Румунія);
- Університет бізнесу та технологій (Грузія);
- Університет Сорбонна Норд (Франція);
- Leiden University (Нідерланди);
- Alexandru Ioan Cuza University (Румунія);
- «Dunărea de Jos» University of Galați (Румунія);
- University of Bologna (Італія);
- Roskilde University (Данія);
- Університет Плімуту (Сполучене Королівство Велика Британія);
- UNIVERSIAPOLIS – Міжнародний Університет Агадиру (Марокко);
- Морський університет Констанци (Румунія);
- Литовська Морська Академія (Литва);
- Nikola Vaptsarov Naval Academy (Болгарія);
- Batumi State Maritime Academy (Грузія);
- BEYKOZUNIVERSITY (Туреччина);
- Вища школа бізнесу Національного університету Л'юїса (Польща);
- Сілезька Академія (Вища технічна школа в Катовицях) (Польща).

З метою комунікації та ефективної взаємодії між молодими науковцями, органами влади, установами та організаціями регіону в області створена та функціонує **Рада молодих вчених** при обласній державній адміністрації. До складу ради ввійшли представники товариств молодих вчених 15 провідних закладів вищої освіти регіону та 4 наукових установ. Загалом до складу ради ввійшли 24 представника.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 05.12.2024 № 4131-IX **Премію Верховної Ради України** молодим ученим було присуджено Бобку Івану Ігоровичу, доктору технічних наук, доценту Національного університету «Одеська політехніка», за роботу «Методологія виявлення порушення цілісності цифрових контентів». Це досягнення відзначає його внесок у галузь безпеки цифрових технологій, зокрема у розробку методів виявлення порушень цілісності даних, що є критичним для збереження конфіденційності та достовірності цифрової інформації.

Представники Ради молодих вчених у 2024 році за підтримки Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації реалізували наступні проекти та заходи:

- **Всеукраїнський проєкт «Наукою вишиваємо Україну»**, спрямований на культурне об'єднання молодих науковців, об'єднав зусилля представників різних регіонів. Учасники з Одеської області зробили вагомий внесок, завершивши вишивку фрагмента карти України з урахуванням етнографічних особливостей свого регіону. Об'єднана карта стала символом відродження, єдності та інтелектуального потенціалу молоді наукової спільноти України.

- **Проєкт «Школа молодого вченого Одещини»** має на меті розвиток наукової активності та сприяння саморозвитку молодих науковців. У рамках Школи було реалізовано 8 освітніх модулів, організовано майстер-класи з наукового письма, грантової діяльності, публікаційної етики, а також залучено провідних науковців України як лекторів та менторів. Учасниками Школи стали понад 100 молодих дослідників із різних регіонів Одеської області, які здобули як теоретичні знання, так і практичні навички, необхідні для побудови успішної наукової кар'єри.

- **Проєкт «Пікніки молодих вчених»** об'єднав молодих науковців різних спеціальностей у неформальній обстановці для обміну досвідом та ідеями. У 2024 році в межах проєкту було проведено чотири зустрічі, під час яких учасники презентували свої наукові досягнення, обговорювали професійні інтереси та перспективи співпраці, а також демонстрували захоплення поза межами своєї наукової діяльності. Такий формат сприяв формуванню міждисциплінарних команд для реалізації нових дослідницьких і прикладних проєктів

- **Проєкт «Подаруй книгу»** об'єднав молодих науковців для обміну результатами навчальної та наукової діяльності, здобувши широкий відгук серед членів Ради та наукової спільноти Одещини. Ініціатива передбачала обмін навчальними, методичними та науковими виданнями, що сприяло створенню банку наукової літератури, обміну корисною інформацією для проведення досліджень, а також формуванню професійних зв'язків між представниками різних закладів вищої освіти та наукових установ.

- **Круглий стіл «Жінки в науці»**, організований до Міжнародного дня дівчат і жінок у науці, став інформаційно-просвітницьким заходом, ініційованим Радою. Захід сприяв підвищенню обізнаності щодо гендерної рівності у науці та надихнув багатьох молодих дослідниць на професійний розвиток.

У 2024 році члени Ради молодих вчених стали лауреатами Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року», здобувши перемогу в низці номінацій. Ці нагороди підтверджують високий рівень наукових досліджень, інноваційність підходів та активний внесок молодих науковців у розвиток української науки.

Рада молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації здійснює активну та різнопланову діяльність, спрямовану на підтримку і розвиток молодіжної науки в регіоні.

ПІСЛЯДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА

В Одеському регіоні основним суб'єктом підвищення кваліфікації педагогічних працівників є КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (далі - Академія).

Основною метою діяльності Академії є науково-методичне забезпечення системи неперервної педагогічної освіти Одеської області, підготовки керівних і педагогічних працівників до розбудови Нової української школи та їх професійного зростання.

На 2024 рік замовлення становило 16 140 осіб; було заплановано 538 груп.

Навчання педагогічні працівники області у 2024 році проходять безоплатно - на умовах регіонального замовлення за рахунок коштів бюджету області. Загалом у 2024 році в Академії пройшли навчання – 13 006 педагогічний працівник за освітніми програмами підвищення кваліфікації обсягом:

- 30 годин: 12 664 слухачів;
- 60 годин: 271 слухачів;
- експерти Державної служби якості освіти – 150 слухача;
- конкурс «Учитель року» – 53 учасника
- конкурс «Педагогічна надія Одещини» - 18 учасників.

Організовано навчання у 551 групі. Навчання на курсах підвищення кваліфікації здійснювалось за трьома формами: офлайн, онлайн, без відриву від виробництва (онлайн).

У 2024 році Академія продовжила навчання педагогів області в рамках впровадження Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Навчання організоване для вчителів початкової школи, вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового державного стандарту базової середньої освіти у 5-6-х та 7-х класах, керівників, заступників керівників вчителі, закладів загальної середньої освіти.

Реалізовано навчання за державним замовленням:

- вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, які пройшли навчання за програмами НУШ (7 клас) - 3941 педагог;
- керівників ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти (7 клас) – 321 директор та їх заступники;
- тренерів-педагогів, які навчають вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти – 132 тренери НУШ;
- вчителів закладів освіти, які пілотують Державний стандарт базової середньої освіти (8 клас) - 82 педагоги;
- надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти - 68 педагогів-супервізорів.

У 2024 році постало завдання про проведення навчання за державним замовленням вчителів та викладачів, які викладають предмет «Захист України» з впровадження нової модельної програми в осередках закладів освіти області. Таке підвищення кваліфікації пройшли 120 вчителів.

У 2024 році Академія реалізовувала у закладах освіти Одеської області дві загальнонаціональні програми:

- «Діяльнісний підхід у початковій школі в умовах сьогодення» (3066 вчителів початкових класів);

- «Діяльнісний підхід у загальній середній освіті в реаліях сьогодення» (444 керівника та заступника керівників закладів освіти).

Спільно з фахівцями управління Державної служби якості освіти в Одеській області було проведено підготовку освітніх експертів, які будуть долучатися до інституційного аудиту у закладах освіти за навчальною програмою «Інституційний аудит та розбудова внутрішньої системи якості освіти». У 2024 році таке навчання пройшли 150 експертів з інституційного аудиту.

Здійснено навчання за програмою «Організація безпечного освітнього середовища» в рамках пілотного проєкту, що реалізується за ініціативи Міністерства освіти і науки України спільно з Фондом Президента України з підтримки освіти, науки та спорту за участю МВС України та за підтримки UNESCO, в рамках реалізації Концепції безпеки в закладах освіти, схваленої Урядом, та Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, ініційованої Першою леді України Оленою Зеленською. Таке навчання пройшли 4082 педагогічних працівників.

Академія здійснює системну діяльність з науково-методичного супроводу дошкільної, шкільної, позашкільної освіти, інклюзивної, розвитку шкільної психологічної служби, шкільних бібліотек, на здійснення якої постійно проводяться багаточисленні заходи освітнього, наукового, методичного, культурно-просвітницького спрямування.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА

Мережа закладів позашкільної освіти в області всього 99, у тому числі:

- 63 закладів комунальної форми власності із них функціонують 2 позашкільні заклади обласного підпорядкування, 4 приватних закладів;

- 36 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, у тому числі Одеська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву.

У 99 закладах позашкільної освіти області здобувають освіту 80 778 дітей.

В області закладами загальної середньої освіти організовано роботу гуртків. У 2024/2025 навчальному році 489 закладів освіти організували роботу 2170 гуртків, які відвідують 40 799 осіб, у тому числі: 543 гуртка фізкультурно-спортивного напрямку в яких налічується 10271 особа та 479 гуртка військово-патріотичного напрямку, які відвідують 9187 дітей.

Одеським обласним гуманітарним центром позашкільної освіти та виховання продовжено роботу над провідною методичною темою «Soft Skills – запорука розвитку та успіху освітнього процесу закладу позашкільної освіти». У закладі функціонує Школа педагогічної майстерності, систематично проводяться засідання методичної ради, надається методична та практична допомога педагогічним працівникам Центру і області з питань організації методичної роботи закладів позашкільної освіти.

Попри складні умови освітнього процесу під час дії воєнного стану в країні було забезпечено:

- проведення 71 заходу обласного рівня, участь в яких взяли 55981 представник закладів загальної середньої та позашкільної освіти області. Переможцями та призерами визнано 8853 учасники.

- координаційно-методичний супровід участі у 64 заходах Всеукраїнського та Національного рівня отримали 2679 їх учасників. Переможцями та призерами серед них стали 799 представників області.

- методичний супровід участі у 7 заходах Міжнародного рівня отримали 39 їх учасників. Переможцями та призерами серед них стали 25 представників області.

За науково-технічним та художньо-естетичним напрямками проведено:

- 8 обласних заходів, в них учасників 6139, призерів – 2422, а саме: Обласний (заочний) етап Всеукраїнського колоквиуму «Космос. Людина. Духовність» («Космічні фантазії» та « Мирний космос»), Обласний захід «Єдина родина» в рамках Всеукраїнського фестивалю дитячої художньої творчості», обласний захід «М'яка іграшка» у рамках Всеукраїнського фестивалю дитячої художньої творчості «Єдина родина», обласний (заочний) етап Всеукраїнської виставки-конкурсу науково-технічної творчості учнівської молоді «Наш пошук і творчість – тобі, Україно!», обласний етап Всеукраїнського заочного конкурсу робіт юних фотоаматорів «Моя Україно!», обласний захід «Конкурс з робототехніки», обласний (заочний) етап Всеукраїнської виставки-конкурсу декоративно - ужиткового і образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край» в Одеській області.

За еколого-натуралістичним напрямом проведено:

- 37 обласних заходів, 43581 учасник, 5833 призери.

Найпопулярнішими заходами цього напрямку позашкільної освіти 2024 року стали:

Обласна виставка досягнень юних натуралістів «Щедрість рідної землі», обласна виставка – акція екологічного спрямування «Ялинка», обласна природоохоронна акція «Всесвітній день водно-болотних угідь», обласна еколого-патріотична гра «Паросток», обласний конкурс дослідницько експериментальних робіт з природознавства «Юний дослідник», обласний етап Всеукраїнського екологічного конкурсу «Есо-Насathon-2024», обласний

збір регіонального осередку спілки «Дитячий екологічний парламент» - 11 громад, 62 учасника, обласний захід учнівських колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім», обласна природоохоронна акція, присвячена Міжнародному дню Чорного моря, обласний етап Всеукраїнського родинного конкурсу фотопрезентацій «Вишиванка – оберіг моєї родини» та багато інших.

За туристсько-краєзнавчим напрямом:

Обласна краєзнавча вікторина «Одна єдина соборна Україна» до Дня Соборності та Дня Героїв Крут, Фотовиставка до Дня Соборності України «Україна – це ми!», Обласний тематичний огляд музеїв, залів, кімнат закладів освіти до Дня Захисників та Захисниць України обласний конкурс краєзнавчо-дослідницьких робіт II туру Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» та інші – 9 обласних заходів, 825 учасників та 235 призерів. Всього за військово-патріотичним та туристсько-краєзнавчим напрямами проведено 14 обласних заходів, 4496 учасників, 347 переможців та призерів.

Серед закладів позашкільної освіти *найактивнішими учасниками масових заходів обласного рівня за туристсько-краєзнавчим та військово-патріотичним напрямами у 2024 році слід відмітити наступні:*

- Комунальний заклад позашкільної освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Палац дітей та юнацтва ім. Алли Іванової» (директор Тетяна Помазан);

- Будинок дитячої та юнацької творчості Окнянської селищної ради (директор Валентина Жембій);

- Комунальний заклад «Татарбунарський будинок дитячої та юнацької творчості» Татарбунарської міської ради Одеської області (директор Олена Пахольчук).

Також, єдиний профільний заклад освіти області - Регіональний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді Ренійської міської ради (директор Дмитро Мітіюглу).

За дослідницько-експериментальним напрямом (МАН) проведено:

- 12 обласних заходів, 1765 учасників та 251 призер. Серед них:

I та II етапи Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, для переможців II етапу проведено обласні навчальні збори. Навчально-тренінгові заняття «Зимова філософська школа для учнів 8-11 класів», навчальний онлайн-збір «Літня школа МАН-2024 з фізики та астрономії» для учнів 8-11 класів на тему: «Оптичні явища в астрономії, біології, техніці та фізиці». Обласна науково-технічна конференція з фізики та астрономії, 22 вебінари в рамках «Наукового марафону-2024», обласна науково-практична конференція з фізики та астрономії, заходи до Міжнародного дня Чорного моря, осіння «Економіко-правова школа» інші цікаві заходи.

З метою надання методичної допомоги в організації освітнього процесу та підвищення рівня обізнаності педагогічних кадрів за напрямками позашкільної освіти, протягом 2024 року підрозділами Центру було проведено 26 семінарів, учасниками яких стали 2131 педагогічний представник з Одеської та інших областей нашої країни, в тому числі це і педагоги, керівники гуртків закладів позашкільної освіти.

По підрозділам проведено:

- Еколого-натуралістичний підрозділ: 5 семінарів (451 уч.);
- Науково-технічний підрозділ: 8 семінарів (597 уч.);
- Туристсько-краєзнавчий підрозділ: 10 семінарів (879 уч.);
- Відділ Малої академії наук: 2 семінари (134 уч.);
- Інформаційно-методичний відділ: 1 семінар (70 уч.).

У січні - лютому 2024 року відбувся обласний етап Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» у 2023/2024 навчальному році, який проведено за еколого-натуралістичним, військово-патріотичним та художньо-естетичним напрямками позашкільної освіти. У конкурсі взяли участь 4 керівники гуртків закладів позашкільної освіти.

За результатами участі в обласному етапі вищезазначеного конкурсу роботи переможців Кореневої Жанни Борисівни (Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання) та Черненко Тетяни Дмитрівни (КЗ «Березівський центр дитячої та юнацької творчості»), направлено для участі у III етапі Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» у 2023/2024 навчальному році та посіли другі місця.

У квітні - червні 2024 року відбувся I (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти за напрямками позашкільної освіти у категоріях: «Навчальна література з позашкільної освіти» і «Навчальні програми за напрямками позашкільної освіти».

На участь у конкурсі було подано 5 робіт від педагогічних працівників об'єднаних територіальних громад області та м. Одеса. В тому числі за категоріями і напрямками:

- у категорії «Навчальна література з позашкільної освіти» - 3 роботи;
- у категорії «Навчальні програми за напрямками позашкільної освіти» - 2 роботи.

Конкурсні матеріали переможців I етапу Павліщевої Наталії Олександрівни, Кореневої Жанни Борисівни, Гусак Ірини Євгенівни, які є керівниками гуртків Одеського обласного гуманітарного центру позашкільної освіти та виховання, направлено до участі в II етапі Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2024 році.

10 та 18 квітня 2024 року у змішаному форматі відбувся обласний семінар директорів та заступників директорів закладів позашкільної освіти.

Конкурс малюнків «Ніхто так не вірить у нашу перемогу, як я!» у 2023/2024 навчальному році»

Відповідно до розпорядження голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 17 листопада 2023 року №985/А-23 «Про проведення конкурсу шкільного малюнка «Ніхто так не вірить у нашу перемогу, як я!» у 2023/2024 навчальному році» з 01 грудня 2023 року у всіх школах Одещини стартував конкурс малюнку.

На II етап конкурсу представлено 210 малюнків переможців I (шкільного та районного) етапу з Березівського, Білгород-Дністровського, Болградського, Ізмаїльського, Одеського, Подільського та Роздільнянського районів Одеської області.

Кращі 40 робіт (по 20 у двох вікових категоріях: 1-5 класи та 6-11 класи) рекомендовані до участі фіналі.

За результатами роботи журі голова (начальник) Одеської обласної державної (військової) адміністрації Олег КІПЕР відзначив переможців цінними подарунками та сертифікатом:

(1-5 класи) I місце - *Чиботар Галина Іванівна*, учениця 5 класу Євгенівського ліцею з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією Бородінської селищної ради Болградського району;
II місце - *Руда Яна Віталіївна*, учениця 4 класу Теплодарського ліцею імені О. П. Медведкова Теплодарської міської ради Одеського району;
III місце - *Макар Назар Володимирович*, учень 5 класу «Опорний заклад «Кодимський лицей №1» Кодимської міської ради Подільського району;

(6-11 класи) I місце - *Костякова Дарія Олександрівна*, учениця 10 класу Затишанського закладу загальної середньої освіти Роздільнянського району;

II місце - *Галкіна Олена Сергіївна*, учениця 7 класу Арцизького опорного закладу освіти № 1 – лицей з початковою школою та гімназією Арцизької міської ради Болградського району;
III місце - *Голдур Вікторія Андріївна*, учениця 9 класу Опорного закладу освіти Шевченківського закладу загальної середньої освіти №2 Кілійської міської ради Ізмаїльського району

Відчуття перемоги через чарівні творчі ручки наших маленьких митців - що може бути краще в цей важкий, але разом з тим казковий час дитинства.

Цей конкурс має на меті підтримувати та розвивати творчий потенціал молоді, підкреслити важливість віри у власні сили та перемогу. Участь у конкурсі – це не лише можливість виразити себе через мистецтво, а й шанс отримати визнання та підтримку для майбутнього розвитку таланту.

Діяльність з популяризації здорового способу життя, широкого залучення учнівської молоді до занять спортом.

В системі освіти області загалом функціонує 36 спеціалізованих закладів позашкільної освіти спортивного профілю, а саме:

КДЮСШ (комплексні дитячо-юнацькі спортивні школи) – 5

ДЮСШ (дитячо-юнацькі спортивні школи) - 30,

СДЮСШОР (спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву) -1,

В них займається 10 247 спортсменів.

Для задоволення змістовного дозвілля, відповідно до здібностей та стану здоров'я дітей, функціонує 181 відділення за олімпійськими та неолімпійськими видами спорту.

До складу збірних команд України входять 47 спортсменів.

Проект «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги» серед учнів закладів загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році

З метою популяризації різних видів спорту, формування здорового способу життя, підвищення рухової активності та зміцнення здоров'я учнівської молоді в Одеській області реалізовано проект «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», який підтримано Президентом України. Проект розрахований до 2030 року.

Шкільні ліги - це спортивні змагання, розроблені за світовим та європейським досвідом і будуть проводитися щорічно. Гасло цих змагань – «Пліч-о-пліч. Разом переможемо».

Проект впроваджувався в Одеській області з листопаду 2023 року. Особливістю даного проекту є:

- залучення широкого кола школярів до фізичного розвитку, формування у них лідерських якостей через спорт, можливість самовиразитися і, що важливо в наші часи, психоемоційна підтримка та налагодження соціальних контактів.

- формування національної патріотичної свідомості через спорт.

Проект «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги» спрямовано на створення атмосфери спортивного свята під час проведення шкільних ліг із видів спорту серед учнів закладів загальної середньої освіти Одеської області, а також на створення позитивного іміджу як спортивної, сучасної області.

До проведення змагань було залучено федерації з 5 видів спорту, відомих спортсменів, ветеранів та всіх небайдужих до здорового способу життя.

Змагання склалися з підготовчого та 5-ти різних етапів: *шкільного, територіального, районного, обласного та всеукраїнського.*

5-й етап (всеукраїнський)

Представляли Одеську область на V Всеукраїнському етапі у Києві команди:

з баскетболу – суперсильні «Гепарди» ліцею №3 «Авторської школи М.П.Гузика» Южненської ТГ (команда юнаків) та незламні й харизматичні «Імператорські пінгвіни» Ізмаїльського ліцею №6 (команда дівчат).

з волейболу – спритні «Леопарди» Надеждівського ліцею Арцизької громади (команда юнаків) та влучні «Чорні пантери» Зорянського ліцею Саратської громади (команда дівчат);

команда з футзалу ОЗ «Болградський ліцей» Болградської громади;

команда зі спортивного орієнтування Бочманівської гімназії - філії Новоселівського ОЗО Куяльницької ТГ Подільського району

та дівчатка-черлідерки – учениці Одеського ліцею №73 Одеської міської ради Одеського району.

Високого результату для Одещини здобула команда баскетболістів з ліцею №3 «Авторської школи М.П.Гузика» Южненської міської ради Одеського району – II місце (срібна медаль). Тренери - Вадим Захаренко та Світлана Вишня.

Другий рік поспіль Одещина продовжує реалізовувати проєкт «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», який підтримано Президентом України. У цьому сезоні завершено етап реєстрації в області (ми ввійшли в десятку серед областей за кількістю зареєстрованих команд) та триває етап змагань у територіальних громадах.

У 536 ЗСО зареєстровано 2101 команда (17585 гравців). По кількості зареєстрованих команд лідирує Подільський район - 451 команда;

Одеський район – 328 команд;

Білгород-Дністровський район – 285 команд;

Березівський район – 237 команд;

Ізмаїльський район – 220 команд;

м.Одеса – 196 команд;

Роздільнянський та Болградський райони зареєстрували однакову кількість команд - 192.

У новому сезоні змагання проходять із 7 (семи) видів спорту включаючи 18 (вісімнадцять) категорій учасників (замість 7):

Баскетбол- юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів);

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів).

Волейбол - юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів);

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів).

Спортивне орієнтування – юнаки (учні 5-9 класів);

- дівчата (учениці 5-9 класів).

Футзал - юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів);

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів).

Черліденг – (змішані команди (юнаки та дівчата):

- учні 5-7 класів;

- Категорія «А»
- Категорія «Б».

Та нові види спорту у 2024/2025 навчальному році:

Гандбол – змішані команди (юнаки та дівчата) учні 5-7 класів.

Регбі -5 - змішані команди (юнаки та дівчата) учні 5-7 класів.

Серед видів спорту лідирує ВОЛЕЙБОЛ – 752 зареєстровані команди;

ФУТЗАЛ – 602 команди;

БАСКЕТБОЛ – 400 команд;

СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ – 119 команд;

ЧЕРЛІДЕНГ – 114 команд;

ГАНДБОЛ – 62 команди;

РЕГБІ-5 – 50 команд.

Станом на грудень 2024 року 200 команд Одещини досягли високих результатів та перейшли на наступний етап змагань:

Баскетбол- юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів) – 34 команди;

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів) – 24 команди.

Волейбол - юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів)- 30 команд;

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів) – 36 команд.

Спортивне орієнтування – юнаки (учні 5-9 класів) -7 команд;

- дівчата (учениці 5-9 класів)- 9 команд.

Футзал - юнаки (учні 5-9 класів) та (учні 9-11 класів) – 33 команди;

- дівчата (учениці 5-9 класів) та (учениці 9-11 класів) – 12 команд.

Черліденг – (змішані команди (юнаки та дівчата):

- учні 5-7 класів;

- Категорія «А» - 1 команда;

- Категорія «Б»- 7 команд.

Гандбол – змішані команди (юнаки та дівчата) учні 5-7 класів – 4 команди.

Регбі -5 - змішані команди (юнаки та дівчата) учні 5-7 класів – 3 команди.

Змагання ще триватимуть.

III етап – районні змагання, на яких визначається переможець районних змагань – (лютий 2025 року – березень 2025 року);

IV етап – обласні змагання, на яких визначається переможець (чемпіон) та призери змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» з видів спорту – (квітень 2025 року – травень 2025 року).

Відповідно до Плану проводяться спортивні змагання закладів загальної середньої освіти з 11-ти видів спорту (15-ти видів програм): баскетбол 3х3 (юнаки, дівчата); волейбол (юнаки, дівчата); гандбол (юнаки, дівчата); легка атлетика; легкоатлетичний крос; шахи; шашки; легкоатлетичне чотириборство; теніс настільний; «Козацький Гарт»; «Шкіряний м'яч» (юнаки, дівчата).

Окрім традиційних видів спорту райони проводили:

- Фізкультурно-оздоровчий захід серед учнів та учениць «Рух – це здорово!» - 24 заклади освіти, 800 учасників.

- Онлайн челлендж «Light Up Christmas!» - 24 заклади загальної середньої освіти, 360 учасників.

- Міжнародний день студентського спорту. Формат – легкоатлетичний забіг. 10 закладів вищої освіти, 12 закладів фахової передвищої освіти - 87 учасників.

Серед закладів вищої освіти Одеської області проведено:

- 12 змагань з видів спорту - бадмінтон, волейбол класичний, волейбол пляжний, самбо, Комбат Дзю-Дзюцу, баскетбол 3х3, шахи, легкоатлетичний забіг та 1 фізкультурно-оздоровчий захід COOL RACE. Заходи проходили у рамках ХХХІІ та ХХХІІІ обласних студентських ігор, у яких взяло участь 127 команд ЗВО, 16 закладів вищої освіти та 604 студента, із них 191 дівчина.

Серед закладів фахової передвищої освіти Одеської області проведено:

7 змагань з видів спорту - бадмінтон, шахи, баскетбол 3х3, пляжний волейбол, легкоатлетичний забіг, шашки, міні-футбол, у яких взяли участь 80 команд коледжів, 16 закладів фахової передвищої освіти та 246 студентів, із них 58 дівчат.

Серед закладів професійної (професійно-технічної) освіти проведено:

5 змагань з видів спорту - шашки, бадмінтон, шахи, баскетбол 3х3, пляжний волейбол, у яких прийняло участь 33 команди профтехів, 14 закладів професійної (професійнотехнічної) освіти та 80 учнів, із них 28 дівчат.

Серед закладів загальної середньої освіти :

3 фізкультурно-оздоровчих заходи, з видів активності - COOL GAMES, Challenge Fest, у яких взяли участь: 59 закладів загальної середньої освіти, 5118 учнів та учениць.

Департаментом освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації спільно з членами обласного організаційного комітету, представниками федерацій з видів спорту 17 грудня 2024 року проведено онлайн-нараду з координаторами в територіальних громадах області за реалізацію та проведення змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», вчителями фізичної культури, де було обговорено питання щодо реалізації даного проєкту, проведення змагань відповідно до затверджених регламентів.

З метою здійснення організаційно-методичного забезпечення проведення І-ІІІ етапів змагань зі спортивного орієнтування 03 листопада 2024 року об 11.00 було проведено майстер-клас (семінар) зі спортивного орієнтування для вчителів фізичної культури (парк Т.Шевченка);

- Фахівцями Одеського обласного відокремленого підрозділу Всеукраїнської федерації черліденгу груп підтримки спортивних команд 13 грудня 2024 року о 11.00 проведено майстер-клас з черліденгу;

- Представниками ГО «Федерація гандболу Одеської області» для тренерів (викладачів, вчителів фізичної культури, які зареєстрували команди з гандболу та беруть участь у змаганнях «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні

ліги») проведено семінар з міні-гандболу з теоретичною та практичною частинами.

Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації тримає на постійному контролі проведення спортивних змагань проєкту «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» серед учнів закладів загальної середньої освіти.

Безпека. З метою залучення ветеранів війни до реалізації положень Закону України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 №1702-ІХ щодо формування у громадян патріотичної свідомості та стійкої мотивації, набуття ними знань та практичних вмінь, необхідних для захисту України та на виконання п. 5 Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1443, проводиться робота щодо залучення до викладання предметів «Громадянська освіта», «Історія України», «Захист України», «Фізичне виховання» учасників бойових дій, на яких поширюється дія підпунктів 19, 20, 21 ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 № 3552 – ХІІ (зі змінами). В області на теперішній час в освітньому процесі залучено 40 осіб учасників бойових дій.

З метою формування в учнів здоров'язбережувальних компетентностей, знань правил пожежної безпеки, мінної безпеки та цивільного захисту, алгоритму дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, надання домедичної підготовки на базі закладів та установ освіти області створено 316 «Класів безпеки».

Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Одеської області у взаємодії з Департаментом з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами облдержадміністрації забезпечено методичний супровід та допомогу у підготовці та проведенні:

- об'єктових тренувань закладів вищої освіти -13;
- днів цивільного захисту на базових (опорних) закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти з питань ЦЗ - 25;
- тижнів безпеки дитини на базових (опорних) закладах дошкільної освіти - 11.

Під час проведення вищевказаних заходів, керівництву та педагогічному складу закладів освіти надано організаційно-практичну допомогу з питань організації та проведення заходів цивільного захисту, підготовки учасників навчально-виховного процесу до дій в умовах виникнення надзвичайних ситуацій воєнного характеру (дії при оголошенні «Повітряної тривоги», «Радіаційного, хімічного, біологічного зараження»). Також проводились тренування з питань: «Укриття в захисних спорудах», «Надання домедичної допомоги», «Дії в разі виявлення вибухонебезпечних предметів».

Навчання здобувачів освіти діям у надзвичайних ситуаціях та правилам пожежної безпеки здійснювалося під час освітнього процесу, позашкільних заходів, таборів відпочинку. Проведено 43 майстер-класи, практичні заняття з надання домедичної допомоги, пожежної безпеки, мінної діяльності, щодо дій під час хімічної та радіаційної загрози, екскурсії до пожежно-рятувальних частин.

На базі опорних закладів освіти протягом 2024 року проведено семінари-практикуми, інформаційно-просвітницьку роботу та методичний супровід безпекових заходів, екскурсії тощо:

- з викладачами предмету «Захист України» та «Основи здоров'я» на тему: «Надання домедичної допомоги потерпілому в умовах воєнного стану»;
- з педагогічними працівниками закладів освіти на теми: «Дії педагогічних працівників в надзвичайних ситуаціях воєнного стану», «Організація та проведення Дня цивільного захисту в період воєнного стану», «Безбар'єрне середовище в умовах воєнного стану»;
- з педагогічними працівниками закладів дошкільної освіти «Підготовка до проведення Тижня безпеки дитини в період воєнного стану. Акценти»;
- інформаційно-консультаційне заняття з педагогічними працівниками «Інклюзивно-ресурсного центру № 9».

В рамках загальнонаціонального проєкту «Безпечна країна» з метою створення належного рівня безпеки в освітньому середовищі, забезпечення співпраці на засадах партнерства поліцейських, рятувальників, працівників закладів освіти та органів місцевого самоврядування в області реалізовується експериментальний проєкт «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі». Таких спеціалістів наразі 13 осіб.

Інформаційно-роз'яснювальна робота проводиться у напрямку:

- *безпека життєдіяльності в умовах воєнного стану*;

В області розроблено рекомендації:

- здобувачам освіти, педагогічним працівникам, батькам «Правила поведінки та порядок дій під час воєнного стану»;
- для педагогічних працівників та батьків «Як говорити з дітьми про війну»;
- щодо проведення позакласних заходів (виховних годин) національно-патріотичного спрямування під час воєнного стану.

Також поширюються пам'ятки та інформаційні матеріали, розроблені ДСНС України, ЮНІСЕФ тощо. Створено відеотеку з питань безпечної життєдіяльності для поширення в закладах освіти.

Під час виїзної роботи мобільного навчально-консультаційного пункту щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях НМЦ в територіальних громадах області під час літніх канікул проведено безпекові заходи у пришкільних таборах відпочинку, інформування дітей та підлітків щодо правил поведінки в умовах воєнного стану, з мінної безпеки та вибухонебезпечних предметів тощо.

За оперативними даними гурток «Школа безпеки» функціонує у 42 закладах загальної середньої освіти (681 дитина) та 2 гуртки у закладах позашкільної освіти (33 дитини). Гурток «Юні рятувальники» - у 73 закладах загальної середньої освіти (869 дітей) та 1 гурток у закладі позашкільної освіти (15 дітей).

З метою профілактики нещасних випадків, у тому числі попередження залежності від алкогольної, тютюнової залежності у закладах освіти всіх типів та форм власності: підтримується партнерство з батьками; активізовано роботу щодо формування в закладах позитивного психологічного клімату, дотримання заходів із психосоціальної підтримки (створення атмосфери безпеки, спокою, приналежності, умов для віри у власні сили та впевненості у собі здобувачів освіти); активізовано роботу соціально-психологічних служб у частині діагностичної, консультативної та просвітницько-профілактичної роботи; проводяться систематично тематичні виховні години, бесіди, диспути, тренінги з формування ціннісного ставлення до життя; запроваджено батьківські лекторії щодо вивчення психологічних та вікових особливостей дітей та підлітків.

Протидія проявам всіх форм насильства та торгівлі людьми. Департаментом освіти і науки облдержадміністрації системно надаються рекомендації щодо планування, проведення, удосконалення профілактичної та просвітницької роботи у закладах освіти області з питань запобігання та протидії проявам всіх форм насильства та торгівлі людьми, реалізації основних завдань профілактичної превентивної діяльності в учнівському студентському середовищі.

Системно питання щодо протидії проявам всіх форм насильства та торгівлі людьми розглядаються на нарадах з органами управління освіти територіальних громад області.

З метою формування незалежної, конкурентоспроможної особистості, яка здатна протистояти зовнішнім негараздам і впливам, захистити себе у виборі сучасного дорослого життя, виховання в учнів поваги до прав та основних свобод людини, підвищення рівня знань щодо проблеми торгівлі людьми та протидії проявам насильства, поширення тематичної інформації із зазначених питань серед молоді, у закладах освіти області проведено в онлайн/офлайн форматах:

- лекції, бесіди, диспути, усні журнали, тематичні вечори та вечори запитань і відповідей, засідання клубів правових знань, виховні години, «круглі столи», години спілкування;

- тренінгові заняття «Поняття насильства. Термінологія та види насильства», «Попередження насильства: подолання стереотипів та формування правил безпечної поведінки», «Поняття гендеру. Гендерні стереотипи, вигоди і ризику існування стереотипів» тощо;

- перегляд відеофільмів «Запобігання торгівлі людьми та експлуатація дітей», «Скажи «Стоп» торгівцям дітьми», «Станція призначення – життя»;

- захист проєктів – презентацій «Як не стати жертвою торгівлі людьми».
- «години спілкування» практичних психологів та соціальних педагогів – працівників закладів освіти;
- правові тижні.

З метою захисту прав і свобод, формування у дітей ціннісних життєвих навичок та моделей поведінки у закладах освіти області проводяться інформаційно-освітні заходи, а саме:

- оновлення інформаційних матеріалів щодо протидії насильству на веб-сайтах закладів освіти, сторінках соціальних мереж; інформаційних стендах тощо;
- проведення години спілкування, виховних годин «Що таке насилля. Його форми. Як себе захистити»;
- перегляди відеороликів на тему: «Ми проти насильства»;
- інформаційний всеобуч для батьків «Як підтримати та заспокоїти дитину під час війни»;
- у бібліотеках закладів освіти проводяться тематичні виставки літератури «Ми - проти насильства!».

На сайті кафедри суспільно-гуманітарної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» розміщено матеріали методичного посібника «Навчіть дитину захищатися» для фахівців, які працюють з дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку з питань попередження насильства над дітьми тощо.

У навчально-тематичний план курсів підвищення кваліфікації заступників директорів з виховної роботи введено спецкурс «Впровадження програми виховної роботи з учнями щодо питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

До проведення заходів залучаються батьки учнів як учасники освітнього процесу. Питання інформаційно-просвітницького змісту включено до тематики батьківських зборів. У вестибюлях закладів освіти встановлені «Скриньки довіри», на інформаційних стендах та офіційних вебсайтах розміщено інформацію для батьків з питань недопущення насильства та відповідальності за вчинення правопорушень.

Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації надіслано лист Міністерства освіти і науки України від 19.09.2024 №1/17118-24 «Про міжвідомчий алгоритм взаємодії щодо превенції та протидії булінгу (цькуванню)»; 05 листопада 2024 року проведено нараду з представниками органів управління освітою та територіальних громад області щодо формування безпечної, ненасильницької та відповідальної поведінки учнів, підвищення обізнаності працівників закладів освіти, батьків або законних представників дітей щодо запобігання та протидії булінгу, а також збереження психічного здоров'я дітей. У заході взяли участь представники обласної державної адміністрації (фахівці Департаменту соціальної та сімейної політики ОДА, Служби у справах дітей ОДА, ГУНП в Одеській області, ГУ поліції охорони в Одеській області, координатор проекту Фонду ООН галузі

народонаселення в Україні та представник КЗВО «Академія неперервної освіти Одеської обласної ради»).

Розглянуто актуальні питання захисту прав дітей в умовах воєнного часу, алгоритми взаємодії та співпраці всіх дотичних служб в напрямку охорони дитинства та у випадках жорстокого поводження з дітьми, забезпечення закладів освіти поліцією охорони, безпеки дітей під час повітряної тривоги, акцентовано увагу присутніх на нормативних документах щодо реагування на випадки булінгу та застосування заходів виховного впливу у закладах освіти, підтримці та зміцненні психоемоційного стану учасників освітнього процесу.

Ініціативною групою «Дружній простір» за підтримки Міністерства освіти і науки України в структуру Автоматизованого інформаційного комплексу освітнього менеджменту (АІКОМ) інтегровано «Антибулінговий розділ» (лист МОН України від 28 жовтня 2024 року №1/20063-24 «Про інформування щодо повідомлення про булінг»). Система автоматизованого сповіщення про булінг слугуватиме механізмом, який дозволить дітям, їх законним представникам, педагогічним працівникам та іншим особам, що стали учасниками або свідками булінгу, повідомляти про це в електронному застосунку.

Для активізації в системі АІКОМ необхідно перейти на сайт та «Повідомити про булінг». Цей розділ дає можливість анонімно чи відкрито повідомити про булінг у закладі освіти.

Керівник закладу загальної середньої освіти отримує у свій особистий кабінет в АІКОМ повідомлення про випадок, який система класифікує як ситуацію булінгу та вживає заходів відповідно до абзаців 3–6 пункту 2 розділу II Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), має відреагувати на заяву про булінг протягом 24 годин (1 доба).

Паралельно сповіщення автоматично надсилається до органів Національної поліції України.

У листопаді-грудні 2024 року закладами освіти області було підтримано щорічну Всеукраїнську акцію «16 днів проти насильства» та проведено:

- виховні години по класах: «Скажемо «Ні!» насильству в шкільному колективі», «Насильству немає виправдання», «16 днів проти насильства»;
- акцію «Долонька дружби»;
- заняття з елементами тренінгу: «Стоп – насильство!», «Конфлікт інтересів»;
- конкурси дитячих малюнків, плакатів «Ми проти насильства!»;
- інформаційні вісники: «Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства», «18 листопада – Європейський день захисту дітей від сексуальної експлуатації і сексуального насильства», «25 листопада – Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок», «2 грудня – Міжнародний день боротьби з рабством», «10 грудня – Міжнародний день прав людини»;
- інформаційні хвилини: «Світ без насильства», «STOP BULLYING»;

- анкетування здобувачів освіти «Чи існують прояви насилля у школі та вдома»;
 - засідання здобувачів освіти за «круглим столом» на теми: «Діти: злочин і кара», «Сім'я – простір без насильства»;
 - тренінг «Дитинство без насильства», «Людина не для продажу», «Торгівля людьми. Як не стати жертвою?»;
 - бесіди: «Скажи насиллю – «Ні!», «Посієш вчинок – виросте звичка», «Вчинок, відповідальність, наслідок», «Змінюй в собі негативне ставлення до інших!», «Життя без насильства», «Насилля в сім'ї як соціальна проблема», «Не проміняй свободу на рабство», «Як захистити себе від насильства в сім'ї»;
 - презентацію «Здорова родина - здоровий Я»;
 - єдину виховну годину «Булінг - соціальна проблема всього світу»;
 - випущено стіннівки «Ми - проти жорстокого поводження з дітьми!» (учнівське самоврядування);
 - батьківський всеобуч «Безпечне середовище. Булінг. Адміністративні стягнення з порушників», «Сім'я – простір без насильства»;
 - батьківські збори на тему «Що таке булінг» (за участю практичних психологів ЗЗСО);
 - виготовлено та розповсюджено серед школярів флаєри, буклети: «Стоп – насильство!», «Зупини насильство - обери гідне майбутнє!», фотобуклетів «Ми - щаслива сім'я»;
 - розміщено інформаційні матеріали щодо протидії насильству на сайтах закладів освіти, на сторінках соціальних мереж;
 - у шкільних бібліотеках оформлено тематичні виставки літератури «Ми - проти насильства!».
- У рамках даної акції практичними психологами закладів загальної середньої освіти організовано та проведено:
- тренінги, тренінги-практикуми: «Булінг в учнівському середовищі», «Модель толерантних відносин», «Профілактика булінгу»;
 - розвивальне заняття «Командна взаємодія»;
 - заняття з елементами арттерапії «Вміння спілкування»;
 - бесіди «Обираємо життя без насилля»;
 - години спілкування на тему «Долаємо агресивність».

Превентивна діяльність. Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації системно координує виховну профілактичну превентивну роботу у напрямках попередження правопорушень та злочинності серед неповнолітніх, формування здорового способу життя, запобігання поширенню тютюнопаління, наркоманії, злочинності та вживання алкогольних напоїв серед дітей та учнівської, студентської молоді закладів освіти області.

Профілактика правопорушень серед учнівської молоді – це сукупність державних і громадських заходів, спрямованих на нейтралізацію причин та умов правопорушень і злочинності. Складовими цієї важливої справи є

формування у підлітків правильних потреб та інтересів, підвищення їх правосвідомості.

Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації системно надаються рекомендації щодо планування, проведення, удосконалення профілактичної та просвітницької роботи у закладах освіти області з питань попередження вчинення дітьми правопорушень та умов, що їм сприяють. З органами управління освіти територіальних громад області постійно дані питання розглядаються на нарадах.

З метою попередження вчинення дітьми правопорушень у закладах освіти працюють консультаційні психологічні пункти, з учнями та їх батьками проводиться індивідуальна робота; у територіальних громадах проведено наступні заходи:

- складені плани сумісних дій загальноосвітніх закладів освіти з інспекторами ювенальної превенції територіальних підрозділів поліції та представниками місцевих служб у справах дітей - розглянуті питання з організації профілактичної роботи з попередження злочинності та правопорушень на нарадах заступників директорів з виховної роботи;

- проводиться аналіз кожного випадку скоєння дітьми неправомірних вчинків та вживаються заходи щодо недопущення рецидиву;

- проводиться робота по 100% залученню учнів, які схильні до асоціативної поведінки, до позакласної роботи, занять в гуртках, охоплення позашкільною освітою.

- проведені: засідання шкільних Рад з питань профілактики підліткової злочинності;

- інструктажі з безпеки життєдіяльності, захисту життя і здоров'я учнів у разі виникнення надзвичайної ситуації, правил поведінки у побуті, громадських місцях;

- бесіди за темами: «Я обираю щасливе майбутнє», «Жорстоке поводження серед однолітків – породження підліткової злочинності», «Як загартовувати волю і характер», «Виховуй себе сам» «Правопорушення та відповідальність», «Я і закон», «Жити за законами держави», «Що таке право власності»;

- під час проведення батьківських зборів розглянуті питання пропаганди здорового способу життя в сім'ї, профілактики правопорушень, шкідливих звичок та недопущення жорстокого поводження між дітьми.

З метою організації правової освіти, попередження негативних явищ серед неповнолітніх в загальноосвітніх закладах освіти області працюють правові клуби «Сократ», «Дебати», «За здоровий спосіб життя», «Феміда», «Логос».

Комунальним закладом вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» включено у навчально-тематичний план курсів підвищення кваліфікації практичних психологів та соціальних педагогів наступні теми:

- «Насилля у родині: шляхи виявлення та тактика психологічної допомоги»;
- «Психічне і психологічне здоров'я дітей в надзвичайних ситуаціях»;
- «Профілактика насильницької поведінки серед дітей та молоді»;
- «Профілактика негативних звичок. Робота соціального педагога з проблем збереження здоров'я дітей та молоді»;
- практичні заняття (курси підвищення кваліфікації вчителів) з «Забезпечення життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу», в ході яких розкриваються питання, пов'язані з можливими актуальними ризиками сьогодення.

Освіта в умовах війни - це діяльність у режимі особливої відповідальності.

Для цього в області налагоджено тісну взаємодію у питанні формування безпечного освітнього середовища між Департаментом освіти і науки, органами управління освітою, закладами освіти, з Головним управлінням Національної поліції, ДСНС України в Одеській області та їх територіальними підрозділами.

З метою виконання Концепції безпеки закладів освіти, формування:

- у 11 територіальних громадах працює 13 спеціалістів із безпеки в освітньому середовищі (у рамках виконання постанови Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2023 року № 867 «Про реалізацію експериментального проєкту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі»);
- ще у 6 територіальних громадах працює 9 таких фахівців, що підготовлені у рамках співпраці з Організацією об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури.

Всього – 22 спеціаліста з безпечного освітнього середовища.

У закладах загальної середньої освіти працюють 73 інспектори «Служби освітньої безпеки» (далі –СОБ), забезпечуючи безпечне середовище для всіх учасників освітнього процесу.

Органами управління освітою та закладами освіти облаштовано робочі місця СОБ відповідно до наданих рекомендацій. В області продовжується робота щодо формування мережі класів безпеки.

Потягом звітного періоду відкрито 485 таких класів. До роботи в цих класах залучаються представники Нацполіції, ДСНС, медичні працівники.

Поруч із роботою класів безпеки тривають заходи щодо залучення здобувачів освіти до занять в мобільних класах безпеки відповідно до поданих заявок від районних військових адміністрацій.

Соціально-психологічний супровід у закладах освіти різних типів забезпечують 849 практичних психологів.

У рамках формування безпечного освітнього середовища в області реалізується Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». Учасники освітнього процесу закладів освіти області всіх типів упродовж 2024 року залучалися до профілактичних програм з піклування про ментальне здоров'я.

Лише у рамках Місяця обізнаності про ментальне здоров'я до заходів долучилися понад 46 тис здобувачів освіти із 712 закладів освіти. 23215 педагогічних працівників підвищили рівень обізнаності та пройшли підготовку з безпекових питань, питань базових психологічних втручань, основ психологічної самопомоги шляхом підвищення кваліфікації працівників, що проводилися різними суб'єктами підвищення кваліфікації, на тренінгових заняттях, семінарах, практикумах.

Влітку 2024 року на базі Академії патрульної поліції та тренувальної бази ДСНС України пройшли навчання та стали тренерами з кризового реагування в умовах надзвичайних ситуацій для освітян 55 педагогічних працівників, серед яких: вчителі, практичні психологи, керівники та фахівці інклюзивно-ресурсних центрів. У рамках навчання вони здобули навички для створення психологічно та фізично безпечного освітнього середовища, щоб передати ці знання колегам у своїх громадах.

У листопаді 2024 року проведено тренінги та навчання для команд міжвідомчої взаємодії під час небезпеки в закладах освіти в рамках пілотного проєкту, в якому взяли участь заклади освіти та органи місцевого самоврядування 6 територіальних громад (Ізмаїльська, Овідіопольська, Арцизька, Балтська, Любашівська, Березівська).

Команда міжвідомчої взаємодії під час небезпеки – це команда відповідальних осіб на рівні громади, яка включає представників різних відомств та структур, керівників органів місцевого самоврядування та керівників закладів освіти.

Протягом звітнього періоду громадською організацією «Громадський рух «Віра, Надія, Любов» за підтримки UNFPA в рамках реалізації проєкту «Вдосконалення роботи із запобігання домашнього насильства» проведено тренінги «Разом проти домашнього насильства» задля підвищення рівня обізнаності дітей та учнівської молоді області щодо протидії вчиненню домашнього насильства, булінгу та жорстокого поводження в підлітковому середовищі та педагогічних працівників, спеціалістів психологічної служби, педагогів соціальних щодо проведення невідкладних заходів реагування у разі виявлення фактів насильства. Пройшли навчання 50 осіб, представників органів місцевого самоврядування.

Національно-патріотичне виховання. Національно-патріотичне виховання молоді в Одеській області у 2024 році здійснювалося відповідно до Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 року №364 «Про затвердження Типового положення про координаційну раду з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевому органі виконавчої влади, органі місцевого самоврядування» та інших нормативних документів державних органів влади.

Гра «Сокіл» («Джура»). Сьогодні, як ніколи, зосереджена увага на тому, що в умовах воєнної агресії росії проти України національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку національної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), формування у громадян почуття патріотизму, поваги до Конституції і законів України, соціальної активності та відповідальності за доручені державні та громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України.

Однією із форм та методів виховання учнівської молоді є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»). За військово-патріотичним напрямом в обласних заходах взяли участь 3671 вихованець закладів освіти.

Юні захисники демонстрували свої знання, уміння та навички в інтелектуально-творчій грі «Відун» - 254 рої, обласному онлайн марафоні Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)-2024 (вікові групи: старша – 31 рій, середня -38 роїв вікові групи).

Слід зазначити, що незважаючи на умови воєнного стану, в ході обласного етапу Всеукраїнського заочного конкурсу звітів роїв молодшої вікової групи Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)-2024 виховники роїв проводили значну, клопітливу роботу з організації національно-патріотичного виховання, формування лідерських якостей юних патріотів краю. У 99 звітах та презентаціях про діяльність роїв розкриті форми і методи роботи в роях з формування толерантності, громадської активності, самозарядності, самовдосконалення, активної життєвої позиції, основ лідерства, комунікативності, набуття знань і практичних навичок учнів молодшої вікової групи.

20 червня 2024 року проведено фінал II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)-2024 у якому взяли участь переможці районних етапів Гри старшої та середньої вікових груп Знам'янської територіальної громади Березівського району; Татарбунарської, Кулевчанської територіальних громад Білгород-Дністровського району; Арцизької територіальної громади Болградського району; Чорноморської міської, Фонтанської територіальних громад Одеського району; Окнянської територіальної громади Подільського району та рої м.Одеса.

Всього у фіналі Гри «Сокіл» («Джура») взяли участь 15 роїв середньої та старшої вікових груп (120 вихованців).

Учасники Гри середньої та старшої вікових груп демонстрували свої знання, уміння та навички на дистанціях змагань та конкурсів «Впоряд», «Рятівник» (надання першої домедичної допомоги, в т.ч. надання допомоги в зоні обстрілу), «Тактична підготовка – дії підрозділу в бою», «Стрільба» (із пневматичної гвинтівки). За результатами участі перемогу отримали:

Старша вікова група:

I місце – рій «Соколи» Арцизького ліцею №5 Арцизької міської ради Болградського району;

II місце – рій «Козацька чайка» Знам'янського ліцею Знам'янської сільської ради Березівського району;

III місце – рій «Соколята» Чорноморського ліцею імені Тараса Шевченка Чорноморської міської ради Одеського району району;

Середня вікова група:

I місце – рій «Дунайські козаки» Матроського закладу загальної середньої освіти Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського району;

II місце – рій «Незламні» Надздрівського ліцею Арцизької міської ради Болградського району;

III місце – рій «Козацька воля» Знам'янського ліцею Знам'янської сільської ради Березівського району.

У III (Всеукраїнському етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)) Одещину представляли:

- рій «Соколи» Арцизького ліцею №5 Арцизької міської ради Болградського району (старша вікова група);

- рій «Дунайські козаки» Матроського закладу загальної середньої освіти Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського району (середня вікова група);

- рій «Зернятко» Виноградівського опорного закладу освіти - ліцею з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією Арцизької міської ради Болградського району (молодша вікова група).

Станом на грудень 2024 року видано розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 11.12.2024 №1182/А-2024 «Про проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у 2024/2025 навчальному році в Одеській області».

З 25 вересня до 05 жовтня 2024 року пройшов Всеукраїнський челендж «Топ-3 здобутки нашого куреня», присвячений Дню захисників і захисниць України. 8 представників Одеської області за підсумками Всеукраїнського челенджу відзначені дипломами УДЦНПВКТУМ.

- Протягом жовтня місяця в закладах освіти області відбулися традиційні «Посвяти в Джури».

- 31 жовтня педагоги Одеського обласного гуманітарного центру позашкільної освіти та виховання (ООГЦПОВ) взяли участь як тренери вишколу юних джур Біляївської міської територіальної громади. «Рятівник», «Переправа через яр», «Дії підрозділу в бою», «Стрільба» - такі види змагань було відпрацьовано роями старшої та середньої вікових категорій під час одноденного таборування.

З 14 до 17 листопада 2024 року представники двох куренів Одеської області: «Сапеску Вадима» (Чорнянський опорний ліцей з початковою школою та гімназією Окнянської селищної ради) та «Сергія Загривного»

(Сергіївський ліцей Кулевчанської сільської ради) брали участь у Всеукраїнському зборі лідерів учнівського самоврядування в рамках всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») - «Школа курінних та ройових», організаторами якого став Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства та туризму учнівської молоді.

Джури і виховники здобули та поглибили досвід з різноманітних етапів Гри: «Козацьке вранішнє і вечірнє коло», «Домедична та психологічна безпека», «Вирішення конфліктів», тренінги, вишколи, ігри та вправи на налагодження дружніх стосунків, довіру, комунікацію, проведення наметового таборування, екскурсії тощо.

5 грудня 2024 року у форматі онлайн відбулася обласна військово-патріотична вікторина до Дня Збройних Сил України. У вікторині взяли участь рої середньої (11-14 років) та старшої (15-17 років) вікових груп закладів загальної середньої, позашкільної освіти Одеської області. Вікторина проводилася у вигляді виконання тестових завдань.

6-7 листопада 2024 року туристсько-краєзнавчим підрозділом ООГЦПОВ було організовано обласний семінар-практикум, присвячений Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), учасниками якого стали майже 200 представників області з-поміж відповідальних осіб за національно-патріотичне виховання управлінь (відділів) освіти міських/селищних/сільських територіальних громад, виховників роїв. Тема Семінару: «Підсумки виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 23.10.2023 року №1278 «Про проведення в 2023/2024 навчальному році Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)» та організація обласного етапу Гри у 2024/2025 навчальному році».

13 грудня 2024 року представники організаційного комітету обласного етапу Гри взяли участь у всеукраїнському семінарі для членів обласних штабів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), педагогічних працівників – відповідальних за національно-патріотичне виховання в обласних закладах позашкільної освіти.

Готується план проведення семінарів-практикумів для відповідальних за проведення Гри в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, позашкільної освіти та організаторів гри у районах, містах, селищах та селах. Також план підготовки членів таборових старшин та суддівської колегії Гри.

Школярі Одещини активно долучаються до джурівського руху. Так, протягом жовтня-листопада зареєстровано 9 куренів-осередків національно-патріотичного виховання (протокол №17 від 11 листопада 2024 року) та становить загальну кількість 112 куренів, 4 – готуються до реєстрації.

РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Реалізація молодіжної політики в Одеській області залишається одним з пріоритетних напрямів діяльності Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації.

Молодіжні ради. Сьогодні в умовах збройної агресії російської федерації, ми маємо формувати й реалізовувати прогресивну, актуальну, а головне – дієву молодіжну політику.

Молодь завжди має бути залучена до ухвалення рішень, які її стосуються безпосередньо.

З метою залучення молоді до формування та реалізації молодіжної політики утворюється консультативно - дорадчий орган молодіжна рада як на регіональному так і при органах місцевого самоврядування для консультування, розробки та реалізації молодіжної політики на місцях.

Молодіжна рада - це інструмент молодіжного «голосу», який дає можливість почути молодих людей, це: свідома та активна молодь; оцінка реальної ситуації в молодіжному середовищі; нові перспективні ідеї для розвитку громад; середовище для розвитку молоді; кадровий резерв для місцевих органів управління, освітніх, культурних, спортивних установ та бізнесу.

Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації було проведено моніторинг стану розвитку молодіжних рад в області, які утворені відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 №1198 «Про затвердження типових положень про молодіжні ради».

Протягом звітного періоду неодноразово в межах нарад Департаменту освіти і науки облдержадміністрації з керівництвом районних державних (військових) адміністрацій та органів місцевого самоврядування Одеської області розглядалися питання реалізації державної молодіжної політики і розширення молодіжної структури в регіоні.

У 2024 році значно збільшилась кількість утворених молодіжних рад в територіальних громадах Одещини. Всього утворено і плідно працюють 33 молодіжні ради.

У БЕРЕЗІВСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 3 молодіжні ради:

Знам'янська молодіжна рада (Розпорядження Знам'янської сільської ради 16.09.2021 № 10/295-ХІІІ);

Міжшкільна молодіжна рада при Березівському міському голові (Розпорядження Березівської міської ради від 30.07.2019 №112/МР -2019;

Молодіжна рада при Розквітівській сільській раді (Рішення сесії Розквітівської сільської ради №1224- 45/VІІІ від 22.08.2024р.

У БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 3 молодіжні ради:

Молодіжна рада Татарбунарської міської ради (Рішення сесії Татарбунарської міської ради від 11.03.2022 від 11.03.2022 № 757 - VIII «Про створення Молодіжної ради Татарбунарської міської ради», Рішення сесії Татарбунарської міської ради від 26.01.2024 № 1230 –VIII «Про затвердження складу Молодіжної ради Татарбунарської міської ради»);

Молодіжна рада Плахтіївської сільської ради (Рішення сесії Плахтіївської сільської ради від 25.05.2021 №166- VIII «Про створення Молодіжної ради при Плахтіївській сільській раді»);

Молодіжна рада при Білгород-Дністровській міській раді (Рішення міської ради «Про створення Молодіжної ради при Білгород-Дністровській міській раді» від 05.04.2024 №1200 – VIII).

У БОЛГРАДСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 3 молодіжні ради:

Молодіжна рада при Арцизькій міській раді (Рішення Арцизької міської ради №245-VIII від 19.03.2021 «Про утворення Молодіжної ради при Арцизькій міській раді» (зі змінами, затвердженими рішенням міської ради №522-VIII від 16.07.2021);

Молодіжна рада при Болградській міській раді (Рішення Болградської міської ради №2067-VIII від 25.01.2024 «Про створення Молодіжної ради при Болградській міській раді Одеської області»);

Молодіжна рада при Кубейській сільській раді (Рішення Кубейської сільської ради №1766-VIII від 01.02.2024 «Про створення Молодіжної ради при Кубейській сільській раді»).

В ІЗМАЇЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 1 молодіжну раду:

Молодіжна рада при Саф'янівській сільській раді (Рішення Саф'янівської сільської ради від 26.09.2024 № 5785-VIII «Про створення Молодіжної ради при Саф'янівській сільській раді Ізмаїльського району Одеської області»).

В ОДЕСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 9 молодіжних рад; на етапі утворення 2:

Молодіжна рада при Великодальницькій сільській раді (Рішення Великодальницької сільської ради від 03.03.2023 №732-VIII «Про створення Молодіжної ради при Великодальницькій сільській раді та затвердження Положення про Молодіжну раду»);

Молодіжна рада при Великодолинській селищній раді - **на етапі утворення** (рішення № 1600 – VIII від 13.08.2024 року «Про Молодіжну раду при Великодолинській селищній раді»);

Молодіжна рада при Вигодянській сільській раді (Рішення №494–VIII від 12 серпня 2021 року Про створення Молодіжної ради при Вигодянській сільській раді та затвердження Положення про Молодіжну раду);

Молодіжна рада при Визирській сільській раді (Розпорядження Визирського сільського голови від 27.01.2023 року №17-А/2023-ОД);

Молодіжна рада при Доброславській селищній раді (Рішення Доброславської селищної ради від 07.11.2024 №2328-VIII "Про затвердження складу Молодіжної ради при Доброславській селищній раді");

Молодіжна рада при Красносільській сільській раді - **на етапі утворення** (рішення Красносільської сільської ради від 27.11.2024 № 1082 - VIII "Про затвердження складу Молодіжної ради при Красносільській сільській раді Одеського району Одеської області");

Молодіжна рада при Нерубайській сільській раді (Рішення Нерубайської сільської ради №444-VIII скликання від 18 серпня 2023 року "Про створення Молодіжної ради при Нерубайській сільській раді Одеського району Одеської області");

Молодіжна рада при Одеському міському голові (Розпорядження Одеського міського голови №880 від 3 жовтня 2018 року (зі змінами) "Про формування складу Молодіжної ради при Одеському міському голові", Розпорядження міського голови від 10 серпня 2023 року № 415 (зі змінами) "Про затвердження персонального складу Молодіжної ради при Одеському міському голові");

Молодіжна рада при Чорноморській селищній раді (Рішення сесії № 976- VIII від 08 серпня 2024 року "Про створення Молодіжної ради при Чорноморській селищній раді");

Молодіжна рада Южненської Міської територіальної громади (Розпорядження Южненської міської ради від 06.09.2024 № 196/05-22);

Молодіжна рада Ясківської територіальної громади (Рішення сесії № 1054/VIII від 17 листопада 2023 року "Про створення Молодіжної ради в Ясківській сільській територіальній громаді").

У ПОДІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 5 молодіжних рад:

Молодіжна рада при Куяльницькій сільській раді Подільського району Одеської області (Рішення виконавчого комітету Куяльницької сільської ради № 99 від 19.03.2019 р. «Про створення молодіжної ради при Куяльницькій сільській раді»);

Молодіжна рада при Слобідській селищній раді Подільського району Одеської області (Рішення сесії Слобідської СР від 25 листопада 2021 року №447-VIII «Про створення молодіжної ради при Слобідській селищній раді»);

Молодіжна рада при Виконавчому комітеті Подільської міської ради Подільського району Одеської області (Рішення Виконавчого комітету Подільської міської ради Подільського району Одеської області від 25.01.2018р. №13 «Про створення молодіжної ради при Виконавчому комітеті Подільської міської ради»);

Молодіжна рада при виконавчому комітеті Зеленогірської селищної ради (Рішення виконавчого комітету від 12.10.2023 р. № 194- ВК «Про створення молодіжної ради при Зеленогірській селищній раді»);

Молодіжна рада при Балтському міському голові Подільського району Подільського району Одеської області (Розпорядження міського голови від 29.12.2018 № 374 «Про реалізацію молодіжних ініціатив Балтської об'єднаної територіальної громади»).

У РОЗДІЛЬНЯНСЬКОМУ РАЙОНІ утворено 6 молодіжних рад; на етапі утворення – 1:

Молодіжна рада Великоплосківської сільської ради (Рішення I сесії Великоплосківської сільської ради від 04.11.2020 №12-VIII, положення 04.11.2020 №12 –VIII);

Молодіжна рада при Великомихайлівській селищній раді На етапі утворення (Рішення сесії «Про утворення молодіжної ради та затвердження положення про Молодіжну раду при Великомихайлівській селищній раді» №3122-VIII від 10.10.2024);

Молодіжна рада при Затишанській селищній раді (Рішення Затишанської селищної ради Роздільнянського району Одеської області «Про створення молодіжної ради при Затишанській селищній раді» від 17.02.2021 №100 – VIII);

Молодіжна рада при Захарівській селищній раді (Рішення Захарівської селищної ради Роздільнянського району від 02.08.2024 №2590-VIII «Про утворення Молодіжної ради при Захарівській селищної ради»);

Молодіжна рада при Новоборисівській сільській раді Роздільнянського району Одеської області (Рішення Новоборисівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області XXXVIII сесія VIII скликання від 21.12.2023 № 953-VIII);

Молодіжна рада при Роздільнянській міській раді (Рішення Роздільнянської міської ради від 22.04.2021 № 698-VIII «Про створення молодіжної ради при Роздільнянській міській раді», Рішення Роздільнянської міської ради від 16.08.2024 № 4105- VIII «Про затвердження складу молодіжної ради при Роздільнянській міській раді»);

Молодіжна рада при Степанівській сільській раді (Розпорядження Степанівської сільської ради: від 01.03.2023 № 1083-VIII «Про створення Молодіжної ради при Степанівській сільській раді», від 21.10.2024 №251-Ср «Про затвердження складу Молодіжної ради при Степанівській сільській раді»).

Молодіжні центри та молодіжні простори відіграють важливу роль як майданчики для взаємодії молоді з суспільством. Вони створюють унікальні можливості для молодих людей розвивати свої таланти, розширювати свої знання і навички, а також активно впливати на соціальні процеси. Молодіжні центри є платформою для розвитку лідерських якостей та комунікаційних навичок у молоді. Крім того, молодіжні центри сприяють розвитку міжкультурного та міжнаціонального діалогу.

В Одеській області у 2024 році плідно працювали 16 молодіжних центрів і просторів (6 молодіжних просторів без юридичного статусу).

Реалізація державної молодіжної політики в межах обласної цільової соціальної програми «Молодь Одещини» на 2021-2025 роки

Протягом 2024 року в територіальних громадах області проведено низку заходів в межах реалізації обласної цільової соціальної програми «Молодь Одещини» на 2021-2025 роки.

Проведено низку заходів, спрямованих на впровадження громадянської активності в молодіжному середовищі. Крім того організовано й проведено низку інтелектуальних змагань (брейн-ринги, конкурси тощо) з метою розвитку потенціалу учнівської та студентської молоді регіону.

У звітному періоді проведено численні комунікативні заходи з учнівською та студентською молоддю Одещини спрямовані на протидію розповсюдженню вживання психоактивних речовин, алкоголю, тютюну, залежності від комп'ютерних ігор, інтернет-залежності та інших форм залежності.

Значна увага приділяється формуванню у молоді відповідального ставлення до планування сім'ї, підготовки молоді до сімейного життя, формування в неї розуміння важливості ролі сім'ї, розвиток відповідального батьківства а також запобіганню поширення інфекційних хвороб, в тому числі ВІЛ-інфекції та інших інфекцій, що передаються статевим шляхом.

В регіоні системно і планово проводиться робота з молоддю спрямована на розвиток лідерства, лідерських навичок, а також з метою створення умов для підвищення рівня участі молоді у суспільному житті, у тому числі через розвиток культури волонтерства (благодійні акції, марафони та ін, реалізація соціальних проєктів громад із залученням інститутів громадянського суспільства та ін.).

Важливим напрямом виховання учнівської та студентської молоді є національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання, як складових державної політики у сфері утвердження української та громадянської ідентичності. Це – наскрізний виховний процес, спрямований на формування у молодого покоління України, готовності до збереження й розвитку українського державотворення. В сучасних умовах, коли Україна бореться за свою незалежність та територіальну цілісність, питання національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання молодого покоління набувають особливої актуальності.

Так у **Березівському районі** організовано: волонтерський рух «Юні гайдамаки», проведено благодійні акції «Допоможемо ЗСУ», «Смілива гривня»; триває збір «Ворогам кришка» та збір матеріалів та виготовлення окопних свічок. Учні та педагоги закладів освіти Березівського району (3700 осіб) долучились до дня волонтера та передали збір на потреби захисників.

Значні результати у звітному періоді продемонстровано представниками освітянської спільноти **Білгород-Дністровського району**. З метою підвищення рівня участі молоді у суспільному житті, у тому числі через розвиток культури волонтерства молодь громад району та учні закладів освіти залучались до

волонтерської та благодійної діяльності: проведені благодійні акції «Подарунок солдату», «Теплий подарунок військовим ЗСУ», «Щедрі долоньки», «Привітай воїнів ЗСУ з Великоднем», «Допомога ЗСУ».

Молодь Дивізійської громади брала активну участь в організації та проведенні святкового заходу «МолоДійте» з нагоди відзначення Дня молоді, в межах якого проведено благодійну акцію «Біжу за донат!» на підтримку військовослужбовця ЗСУ. Зібрані кошти передані воїнам 56 окремої мотопіхотної Маріупольської бригади. Традиційними стали благодійні ярмарки, результатом яких формується допомога нашим захисникам/

У населених пунктах територіальних громад Білгород-Дністровського району організовано та проведено:

- різдвяні колядування із залученням молоді, за результатами зібрано кошти, які передані на потреби ЗСУ;
- спортивний марафон з ігрових видів спорту: волейбол, футбол, армреслінг, перетягування канату;
- виховні години у формі зустрічей з волонтерами, учасниками антитерористичної операції, операції об'єднаних сил та російсько-української війни;
- патріотичні акції «І є держава Україна, і є її нескорений народ!»;
- флешмоб «Ми за мирне небо України».

Значні результати в межах реалізації молодіжної політики демонструють фахівці **Болградського району**.

Заклади освіти Криничненської сільської ради співпрацюють з благодійним фондом «Ліга добрих справ», беруть участь у ярмарках, під час яких збирають кошти на потреби ЗСУ.

Молодіжна Рада при Арцизькій міській раді за підтримки міської ради та відділу освіти, молоді та спорту організувала до Дня молоді благодійний ярмарок для дітей військовослужбовців, молодіжний велопробіг «Сильна молодь» та кіноперегляд в межах проєкту «Кіно просто неба».

Школи Арцизької громади долучилися до благодійної акції зі збору монет [#SuperCoins](#), мета якої – зібрати кошти для допомоги українським військовим, які постраждали внаслідок бойових дій. Організаторами Акції є Національний банк України та Superhumans Center (сучасна клініка, що спеціалізується на протезуванні, реконструктивній хірургії, реабілітації та психологічній підтримці постраждалих від війни).

Святкові благодійні ярмарки «На підтримку ЗСУ», які відбувалися протягом грудня, організовувалися в Арцизькій громаді у всіх населених пунктах спільними зусиллями міської ради, старостатів, освітян, представників культури, активної молоді та мешканців громади. Учнівська та активна молодь громади долучалася до виступів творчих колективів, організації тематичних фотозон, приготування смачного частування та новорічних сувенірів. Понад 206 тис. гривень зібрано в Арцизькій громаді на святкових ярмарках - усі кошти від продажу були спрямовані на підтримку військовослужбовців на фронті.

В межах щорічної благодійної акції «Подарунок для пухнастика» представники учнівської молоді Виноградівського ОЗ Арцизької міської ради вдруге підготували та відправили ліжечка для котиків до волонтерського центру «Котяче царство» у м. Одеса. Також вони долучились до Всеукраїнського флешмобу «Лапка підтримки», присвяченому Дню домашніх тварин.

Молодь Городненської ТГ взяла участь в Українсько-німецькому проєкті «Агро-політичний діалог», а саме в опитуванні, метою якого було визначення бачення майбутнього громади, сучасних шляхів розвитку та підвищення активності молодого покоління. Заклади освіти Городненської сільської ради презентували свої проєкти в секції «Соціальні проєкти» в рамках Міжнародного Бессарабського Економічного форуму. Триває співпраця з благодійним фондом «Ліга добрих справ ЮА».

В закладах освіти району пройшли:

- Екоакції: «Кришечки збери – Україні допоможи», «Кришки здавай – перетворюй їх на крила»;

- Шкільні акції «Привітай захисника України» до Дня захисника і захисниці України, були виготовлені зібрані й відправлені вітальні листівки та окопні свічки, засоби особистої гігієни, солодощі для захисників;

- Виховні заходи до Дня волонтера «Люди доброї волі».

Організовувалися у закладах освіти району благодійні акції: «Зігрій солдата», «Тепла хвиля», «Святий Миколай носить форму ЗСУ», «Подарунковий бокс для наших воїнів», «Смаколики купи – захисникам допоможи», «Напиши листівку захиснику України», «Замість квітів – донати ЗСУ», «Перше вересня без квітів», «Коробка добра», волонтерська благодійна акція для ЗСУ «Таємний Санта» - збір речей першої необхідності, продуктів харчування, засобів гігієни для воїнів ЗСУ.

Активна молодь Арцизької громади долучилася до офлайн воркшопів з метою спільнотворення молодіжної політики України та для врахування цих даних під час розробки Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2026-2030 рр.

У звітному періоді молодь Арцизької, Болградської, Тарутинської громад брала участь у розподілі коштів місцевих бюджетів через створення проєктів для покращення міста та/або голосування за них – Громадський бюджет.

Члени Молодіжної ради при Болградській міській ради презентували свої проєкти в секції «Соціальні проєкти» в рамках Міжнародного Бессарабського Економічного форуму.

Значні покращення у 2024 році відмічаються у сфері молодіжної політики в **Ізмаїльському районі**. В Ізмаїльській міській територіальній громаді у всіх комунальних закладах загальної середньої освіти міста Ізмаїл проводилась волонтерська робота, а саме: виготовлення окопних свічок, розпалювачів для багаття, плетіння захисних сіток, збір пластикових

кришечок для виготовлення протезів військовослужбовцям, благодійні ярмарки, придбання тканини для плетіння сіток тощо.

09 вересня 2024 року в межах реалізації пілотного проекту «Турбота про психічне здоров'я та психосоціальна допомога дітям та їхнім сім'ям», що реалізується ГО «Жива-Я», в місті Ізмаїл за підтримки Урядів Словенії та США пройшов фестиваль дитячого волонтерського руху. Місто відвідали Перший джентльмен Республіки Словенії доктор Аліш Мусар, пані Посол Республіки Словенія в Україні Матейя Привольшек та представники НГО «Словенська Філантропія».

З 23 вересня 2024 року по 01 жовтня 2024 року в Ізмаїльській початковій школі № 4 проходила благодійна акція «Дякуємо захисникам та захисницям України». Учні, батьки та вчителі збирали смаколики, дитячі малюнки з привітаннями та побажаннями миру і віри в нашу Перемогу. Посилки з подарунками та привітаннями були відправлені на Херсонський, Харківський, Донецький та Сумський напрямки.

Учасники освітнього процесу Ізмаїльської гімназії № 3 з початковою школою взяли участь в акції до Дня Знань «Замість квітів - допомога ЗСУ», завдяки чому заклад зібрав велику кількість продуктів, засобів гігієни, речей першої необхідності для випускників, які наразі боронять Батьківщину в складі 28 та 81 бригад.

В межах проведення Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» 5 грудня, у Міжнародний день волонтера, у ЗЗСО були проведені: акція «Подаруй добро!», тематичні бесіди «Волонтери – люди доброї волі», флешмоб добрих справ «Посади дерево добра» та інші заходи.

З нагоди відзначення Дня Збройних Сил України протягом тижня у Палаці дітей та юнацтва ім. Алли Іванової для вихованців гуртків пройшов патріотичний марафон вдячності військовим «Герої сучасності – символи незламності». Гуртківці стали учасниками вікторини «Незламні та нескорені» та майстер-класів з виготовлення оберегів для військових, взяли участь у тематичному заході «Незламні Герої на захисті кордонів», челенджі «Дякую», виготовляли окопні свічки для військових та челенджі «Завдяки тобі». Також протягом звітного періоду продовжувалась співпраця закладів освіти з волонтерською організацією «Павучихи Ізмаїлу».

У Вилківській громаді надзвичайно актуальним є питання виховання у молодого покоління національно-патріотичних почуттів, активної громадянської позиції, тому за безпосередньою участю військових проходять зустрічі з молоддю, уроки мужності, військово-спортивні заходи тощо. Закладами освіти проведено виховні години у формі зустрічей з волонтерами, учасниками АТО, операції об'єднаних сил, лекції-бесіди, у тому числі із залученням представників громадських об'єднань, щодо необхідності дотримання у повсякденному житті демократичних принципів. Протягом 2024 року основним напрямом роботи закладів освіти та культури Вилківської громади була підтримка ЗСУ – проведення благодійних ярмарок та концертів,

волонтерська діяльність, до якої залучались також діти й молодь. Вилучені кошти передавались для бійців Збройних Сил України та об'єднаних сил.

В Кілійській міській територіальній громаді в межах проєкту DECIDE, у 2024 році, в усіх школах громади впроваджувався курс за вибором «Навчаємось жити в громаді». Мета курсу «Навчаємось жити в громаді» – розвивати спроможність та вмотивованість учнівської молоді до свідомої, активної та відповідальної громадянської участі на місцевому рівні, ознайомивши її з ключовими аспектами життєдіяльності територіальної громади, підвищувати обізнаність зі структурою й механізмами здійснення самоврядування та давати практичний досвід демократичної участі у житті школи і громади.

У співпраці закладів освіти й культури Ренійської міської територіальної громади протягом 2024 року на підтримку ВПО та з метою збору коштів на ЗСУ проведено та організовано 14 благодійних заходів; 9 благодійних ярмарок. В закладах освіти проведено такі волонтерські ініціативи: акція «Смілива гривня» - збір добровільних коштів (Долинський ліцей Ренійської міської ради); в'язання адаптивних шкарпеток; збір одягу, засобів гігієни, смаколиків для військових ЗСУ та поранених (Котловинський ліцей Ренійської міської ради); участь в акції зі збору гуманітарної допомоги військовослужбовцям ЗСУ (Плавнінський ліцей Ренійської міської ради); участь в зборі медичних препаратів, одягу, смаколиків для 22 ОМБр до Дня Збройних Сил України (Ренійська гімназія № 1 Ренійської міської ради).

На базі Центру позашкільної освіти «Перлина» Ренійської міської ради діє волонтерський рух, який займається збором речей, медикаментів, засобів гігієни та смаколиків для військових. До цих зборів долучаються активісти, мешканці громади, батьки вихованців Центру. Активісти цього руху займаються виготовленням окопних свічок та маскувальних сіток. До цього процесу постійно залучаються небайдужі мешканці громаді з числа молоді. Протягом звітнього періоду було організовано 4 великих акції зі збору речей для ЗСУ.

Розвиток культури волонтерства в закладах освіти Саф'янівської сільської територіальної громади є дуже важливим аспектом, який сприяє формуванню в учнів соціальної відповідальності, співпраці та громадянської активності. Так, протягом звітнього періоду в школах проведені благодійні акції «Разом – ми сила! Разом – до перемоги!», «В єдності наша сила», «Повертайся живим», «Елітні сітки», «Смаколики захисникам», у вигляді продуктів харчування (домашня випічка, згущене молоко, чай, кава, мед, горіхи, консерви, макаронні вироби, солодоці, овочі, фрукти засоби гігієни, ліки), кошти на закупівлю РЕБів.

В Суворовській селищній територіальна громада освітянською спільнотою у співпраці з працівниками Будинків культури та бібліотек і громади було проведено заходи з різних напрямків із залученням молоді (національно-патріотичного виховання, державні та народні свята, культурно-мистецькі заходи за участю ВПО різної вікової категорії шляхом залучення їх

до творчих майстер-класів, літературних та поетичних читань, виставок, конкурсів, презентацій та інших заходів національно-патріотичного спрямування).

Питанням патріотичного виховання учнівської молоді значної уваги приділяється в **Одеському районі**.

26 вересня в місті Біляївка відбувся танцювальний фестиваль FREEDOM FEST, присвячений підтримці наших захисників. У рамках фестивалю було організовано благодійний ярмарок та збір коштів на потреби ЗСУ. Захід об'єднав велику кількість учасників, які своєю творчістю та активністю сприяли популяризації культури волонтерства серед молоді.

Водночас в районі протягом звітнього періоду організовано:

- Благодійні акції: «Подарунок другу», «Донат замість квітів», «Квіти зів'януть, а життя розквітне»;

- акція «Кошик тепла» до Всеукраїнського фестивалю мистецтв «Військові обереди від Святого Миколая».

У 2024 році було проведено щорічний конкурс молодіжних проєктів «Небайдужі», заснований Доброславською селищною радою спільно з ГО «Ватра-2015» у 2020 році. Зазначений конкурс спрямований на активізацію молодіжної роботи у громаді, співпрацю влади, громади та бізнесу. Конкурс відкриває можливості для молоді у напрямку реалізації власних ідей та проєктів у галузі освіти, культури, спорту, екології, національно-патріотичного виховання, саморозвитку, благоустрою, волонтерства тощо. Так у 2024 році участь у конкурсі взяли 15 команд. Всі 15 проєктів успішно реалізовані.

Протягом 2024 року молодь Фонтанщини активно долучалася до співпраці з волонтерськими організаціями «Вовчиці Фонтанки» та «Крижанівські чайки» у наданні допомоги. В рамках цієї співпраці молодь виконувала різноманітні завдання, такі як плетіння сіток, збір речей, медикаментів та збір коштів на потреби ЗСУ. Волонтерські зусилля спрямовувалися на надання допомоги тим, хто цього найбільше потребував у нашій громаді.

В закладах загальної середньої освіти Красносільської СТГ проведено низку патріотичних заходів: акції «Від маленького серця до великої перемоги», «Зроби оберег для захисника», «Малюнки для захисників» до патріотичних свят; участь у благодійному ярмарку на підтримку Збройних сил України; вікторина до Міжнародного Дня волонтера; марафон «Шкільний урок волонтерства»; Національний онлайн-урок волонтерства; Акція «Створи тепло для ЗСУ», де учні виготовляли окопні опалювачі; Флешмоб «Миколайчик для захисника»; Благодійна акція «Смаколики для ЗСУ».

Департаментом внутрішньої політики Одеської міської ради надано сприяння Молодіжній раді при Одеському міському голові у проведенні тренінгів «Волонтер – моя перша професія». Впродовж жовтня – листопада 2024 року на базі навчальних закладів різних рівнів акредитації Одеського району проходили комплексні заходи з метою підтримки розвитку

волонтерського руху, надання молоді допомоги у пошуку першого робочого місця.

Також з метою залучення учнівської молоді до збереження народної культурної спадщини України, задоволення освітньо-культурних інтересів учнівської молоді, її потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації, а також пошуку й підтримки талановитих співаків серед учнів та вихованців закладів освіти міста проведений міський дитячо-юнацький фестиваль-конкурс української пісні «На крилах пісень - від давнини до сучасності», у якому взяли участь 148 конкурсантів-учнів та вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти міста.

З нагоди відзначення Дня Збройних Сил України в межах благодійної акції «Тепла хвиля» на базі закладів освіти пройшли благодійні ярмарки, на яких усі охочі могли придбати традиційні саморобки з природних матеріалів, вироби ручної роботи, іграшки, різноманітні смаколики тощо. Учителі, батьки та учні стали активними учасниками благодійного марафону «Кава з «Миколайчиками» на підтримку Збройних Сил України, в межах якого в закладах освіти проводилися заходи, під час яких усі бажаючі мали можливість придбати філіжанку смачної кави від освітян. Зібрані кошти були направлені на потреби для ЗСУ. Крім цього, педагогічні працівники, учні, вихованці закладів освіти та їх батьки продовжили плести маскувальні сітки для потреб Збройних Сил України, готувати смаколики та відвідували військовослужбовців, які перебувають на лікуванні у медичних установах.

У закладах освіти комунальної власності територіальної громади м.Одеси проведені благодійні акції, марафони, патріотичні флешмоби, спрямовані на Проведені акції «Кава з освітянами», «Кава з «Миколайчиками», «Дякуємо вам, воїни - Захисники та Захисниці України!», під час яких представники освітянської родини міста пекли смаколики, наповнювали аптечки медичними засобами, збирали необхідні речі та продукти харчування, донатили кошти, плели маскувальні сітки, діти власноруч створювали обереги та подарунки, листи підтримки та малюнки для військовослужбовців.

У благодійних заходах активну участь беруть представники Парламенту старшокласників м. Одеси. В рамках Дня Святого Миколая проведено святковий захід для дітей загиблих Захисників України на льодовій ковзанці за участю вихованців Одеського палацу дитячої та юнацької творчості «Біла акація». Діти отримали смаколики від Благодійного фонду «Дотягнись до неба» та квитки на екскурсію до «Музею Науки» та на ковзанку.

На базі Комунальних закладів позашкільної освіти «Одеський палац дитячої та юнацької творчості «Біла акація», «Одеський будинок дитячої та юнацької творчості «Тоніка» створені та функціонують Центри єдності одеської молоді «Тепла хвиля», в яких молодь має можливість займатись волонтерською діяльністю, в творчих клубах та об'єднаннях комп'ютерною грамотністю та програмуванням, вокалом, грою на музичних інструментах,

пошиттям одягу, балаклав, оберегів та м'яких іграшок, сучасними та бальними танцями, вивченням іноземної мови та театральним мистецтвом.

Організація та проведення заходів на базі центрів здійснюється Молодіжною радою при Одеському міському голові та Парламентом старшокласників м. Одеси.

В закладах освіти та культури міста молодь долучилась до виготовлення янголів-оберегів, малюнків, поробок для воїнів ЗСУ, окопних свічок, до акції «Коробка тепла» для воїнів ЗСУ.

Вихованці Теплодарського БДЮТ виготовили та передали обереги волонтерам ГО «Воєнно-історичний центр «Пам'ять і слава»», які займаються пошуком загиблих воїнів в рамках гуманітарного проєкту ЗСУ «На щиті».

Значні результати у сфері реалізації молодіжної політики у звітному періоді продемонстровано в територіальних громадах *Подільського району*. Так в Подільській міській територіальній громаді проведено: благодійну акцію «Подарунок солдату від дітей Подільщини», благодійну акцію «Смілива гривня», благодійну акцію «Теплий подарунок військовим ЗСУ», благодійну акцію «Привітай воїнів ЗСУ з Великоднем», благодійну акцію «Допомога ЗСУ».

Також молодь регулярно, за власною ініціативою, активно долучається до допомоги волонтерським рухам громади, плетіння сіток та допомагає притулку для тварин, людям похилого віку та людям з інвалідністю.

В Кодимській громаді проведено благодійний ярмарок до Дня українського козацтва, Благодійні ярмарки, концерти «Разом до перемоги» на підтримку ЗСУ до Дня Збройних Сил України. Триває виготовлення окопних свічок, маскувальних сіток на замовлення воїнів-односельчан, що захищають Україну, похідних подушечок, патріотичних браслетів, в'язаних шкарпеток.

До всеукраїнських та регіональних національно-патріотичних акцій протягом звітного періоду активно долучались і представники Роздільнянського району. З нагоди відзначення Дня Збройних Сил України в районі проведено уроки мужності «Герої рідного краю». Молодь району бере активну участь в організації волонтерської допомоги захисникам, регулярно організовується збір коштів на допомогу землякам, які знаходяться в зоні бойових дій.

Силами учнівської та студентської молоді району проведено акції на підтримку ЗСУ «Тепло на фронт».

Водночас молодіжна політика в регіоні розвивається шляхом проведення заходів у різноманітних формах (творчі виступи, змагання, конкурси тощо) щодо розвитку творчих здібностей та талантів учнівської, студентської молоді Одещини, із залученням представників численних молодіжних громадських організацій, які успішно діють на території Одеської області.

Виховна робота з учнівською та студентською молоддю щодо героїзації ветеранів війни та вшанування пам'яті загиблих (померлих) захисників України

У 2024 році в закладах освіти Одеської області здійснювались заходи щодо формування української громадянської ідентичності серед учнівської та студентської молоді на основі суспільно-державних (національних) цінностей шляхом організації та проведення:

- циклу тематичних заходів «Ким ми є і ким не є: ідентичність громадянина і нації»;
- комплексу заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію української мови «Українська мова – мова предків і нащадків»;
- науково-популярних лекцій, спрямованих на популяризацію української історії «Шлях до єдності: День Соборності України», «Відомі постаті України» тощо.

В закладах освіти створено інформаційні куточки та інформаційно-просвітницькі стенди, присвячені актуальним питанням історії України та державотворення.

В межах визначених державних свят та пам'ятних і скорботних днів в Україні, офіційно й законодавчо встановлених на честь подій, які мали виняткове історичне значення, суттєвий вплив на здобуття країною незалежності, розвиток державності та суверенітету, дат та подій, які засвідчують тяглість державотворчих і демократичних традицій в закладах освіти Одещини використовуються методичні матеріали Українського інституту національної пам'яті, рекомендовані Офісом Президента України.

В закладах освіти силами викладачів і запрошених науковців, громадських діячів, ветеранів й ветеранок війни, представників медіа-структур проведено тематичні заходи з популяризація історії України, зокрема боротьби українського народу за самовизначення і творення власної держави, видатних особистостей українського державотворення, ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, які полягли в боротьбі за захист незалежності та територіальної цілісності України, українців, досягнення яких увійшли до світової історії.

Силами учнів й студентської молоді Одещини за підтримки та з допомогою викладачів і працівників бібліотек створено інформаційні матеріали та відеоматеріали для соціальних мереж з метою вшанування героїзму і подвигів полеглих захисників України.

В закладах освіти системно і планово проводяться заходи спрямовані на героїзацію ветеранів війни.

За участю освітянської спільноти проведено низку заходів із вшанування пам'яті загиблих (померлих) захисників України, зокрема встановлено меморіальні дошки, які увічнюють пам'ять загиблих (померлих) захисників України.

Учнівська та студентська молодь долучається до відвідування й прибирання військових поховань і військових пам'ятників, відзначення

святкових, пам'ятних та історичних дат, пов'язаних із вшануванням ветеранів війни.

Представники закладів освіти долучаються до організації та проведення заходів, приурочених до дат, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, формуванням соборності та державності, проголошенням незалежності України.

З метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, військових традицій Українського народу в закладах освіти та молодіжних центрах області протягом 2024 року проведено низку комунікативних заходів, а саме:

- урочисті заходи, виховні години, тематичні уроки, години спілкування, «круглі столи», конференції, присвячені історичним сторінкам Українського визвольного руху та які висвітлюють історичні сторінки Української революції 1917-1921 років та її роль у європейській і світовій історії: «Герої рідного краю», «День Незалежності України»;

- челенджі: «Народжені вільними», «Конституція: незасвоєні уроки», «Деколонізація в Одесі: за лаштунками перейменувань», «Місце слави і скорботи», «Дорога життя. Волонтерський рух», «День мужності. Шануймо захисників та захисниць України», «Від козаків до кіборгів», «Нині вільна й незалежна Україна-ненька. Її ревно захищають нові козаченьки», «Патріотичний дух українського народу», «Герої поряд: мужність українських військових на прикладі односельчан, які боронять нас сьогодні»;

- патріотичні читання: «Борці за волю та свободу України», «Мужність і відвага – кризь століття», «Вони загинули щоб жила Україна», «Шануємо славу українського солдату», «Є у нас одна країна – то прекрасна Україна!», «Ми віримо в перемогу ЗСУ!», «В єдності наша сила»;

- урочисті зустрічі з ветеранами, учасниками бойових дій, мешканцями територіальних громад та бесіди з дітьми «Майдан, сповідь очевидця», «Сила нескорених», «За честь! За славу! За народ!»;

- цикл зустрічей молоді з захисниками «Відверта розмова з військовим», «Ми - українці: честь і слава незламним!», «Вони захищають Україну!» «Вклоняємось доземно українському воїну», «Військові традиції і звичаї українського народу»;

- флешмоби: «З Україною в серці», «Ми-діти України! Вільної і незалежної!», «Незалежність доводимо щодня!», «Герої нескореної України», «Люби, цілуй, захищай!»;

- конкурси малюнків: «Моя рідна країна» «Різнобарвна Одещина», «В єдності наша сила», «Пам'ять серця!», «З Україною в серці»;

- виставки дитячих малюнків: «У нашій пам'яті навіки» «Моя країна – Україна», «Моя Україна – єдина та вільна!», «Герої завжди поміж нас», «Дякуємо Богу і Захисникам України», «Моя рідна країна» тощо;

- тематичні виставки художньої літератури: «Справжні герої», «З Україною в серці», «Дякуємо захисникам» тощо;

- постійно діючі книжкові виставки: «Україна – нація незламних», «Герої поряд: мужність українських військових», «Тепло долонь і серця – захисникам України».

Водночас протягом 2024 року у закладах освіти силами учнівської та студентської молоді підготовлено: відео-презентації; оформлено тематичні стенди, присвячені мужності та героїзму захисників незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України; інформаційні вісники, усні журнали; проведено: спортивні змагання та тематичні тижні, присвячені мужності та героїзму захисників; у бібліотеках закладів освіти області оформлено тематичні експозиції, виставки книг та історичних документів, фотоматеріалів на теми, присвячені подіям Української революції 1917-1921 років, її ролі в історії України та Європи, а також життю і діяльності учасників українського визвольного руху початку ХХ століття.

У 2024 році з метою гідного відзначення подвигу захисників та захисниць України у всіх закладах освіти області проведено уроки мужності «Герої рідного краю», присвячені мешканцям місцевих територіальних громад, які дають відсіч російській агресії, захищають територіальну цілісність нашої держави.

Також здобувачі закладів загальної середньої та дошкільної освіти передали малюнки-обереги для захисників і провели акції для допомоги воїнів ЗСУ.

У позанавчальний час представники учнівської й студентської молоді беруть активну участь у плетенні маскувальних сіток для потреб військових і фронту.

Представниками закладів освіти Одеської області системно збираються кошти для потреб захисників України під час проведення благодійних ярмарків та концертів.

У закладах загальної середньої освіти створені розділи та куточки: «Місце подвигу та шани», «Герої нескореної України», «Герої не вмирають» з увічнення подвигу земляків, проявлених під час захисту суверенітету, територіальної цілісності України. З метою створення альбомів для шкільних музеїв збирається інформація про всіх випускників закладів освіти, які стали на захист країни.

З метою гідного відзначення подвигу Захисників і Захисниць України, сприяння популяризації та забезпеченню формування позитивного образу ветерана та у межах реалізації загальнодержавного проєкту «Місце шани та вдячності», у закладах освіти області оформлено інформаційні стенди, присвячені нашим воїнам, які брали та/або беруть участь у російсько-українській війні та їх героїчним подвигам.

У музеях закладів освіти системно організовується демонстрація фотодокументальних експозицій, присвячених визначним постатям і подіям історії України, зокрема, відзначенню Дня Соборності і свободи України, Дня української державності, Дня Конституції України, Дня державного прапора, Дня незалежності України, Дня Захисників та Захисниць тощо.

З метою висвітлення героїчної боротьби Українського народу за утвердження суверенітету власної держави, ідеалів свободи, соборності, успадкованих, зокрема, від княжої доби, українських козаків, українського визвольного руху ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил на сході України, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави системно проходить осучаснення експозицій, організація реекспозицій у музеях краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю при закладах освіти.

З метою вшанування пам'яті випускників, які загинули за незалежність і територіальну цілісність України у закладах освіти області оформлені дошки пошани, стенди, меморіальні дошки «Герої не вмирають». У кожному закладі освіти області організовано патронат місць поховань (могил) захисників України в роки Другої світової війни та під час проведення антитерористичної операції і загиблих воїнів у російсько-українській війні.

Постійно проводиться робота щодо впорядкування історичних пам'яток, місць поховань невідомих солдатів, братських могил, меморіалів та об'єктів, які увічнюють пам'ять загиблих за незалежність і територіальну цілісність України. Зокрема до Дня пам'яті захисників України, Дня Захисників та Захисниць, у всіх територіальних громадах області проведено відповідні заходи, з широким залученням представників молоді.

Крім цього, в закладах освіти Одещини в перший тиждень вересня проводилася благодійна акція «Перше вересня без квітів», в межах якої кожен бажаючий замість букету квітів мав можливість принести до найближчої школи, або школи своєї дитини медикаменти, засоби особистої гігієни, одяг (шкарпетки, білизна), солодощі, ліхтарики тощо для військовослужбовців, які перебувають у шпиталях/медичних установах на лікуванні та наразі боронять кордони України. Системно відбувається проведення виховних заходів військово-патріотичного спрямування, активізовано профорієнтаційну роботу серед старшокласників щодо подальшої служби в Збройних Силах України шляхом проведення змагань, конкурсів, вікторин, квестів тощо.

З метою гідного вшанування пам'яті військовослужбовців, які віддали життя у боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, та навчалися в закладах освіти, адміністрації відповідних закладів здійснюють заходи щодо створення та встановлення у шкільних музеях куточків, стендів пам'яті загиблих військовослужбовців.

Однією із важливих складових формування патріота-громадянина є волонтерське виховання учнівської та студентської молоді. Волонтерськими загонами організовуються трудові десанти з надання шефської допомоги ветеранам війни, учасникам АТО/ООС та їх рідним, сім'ям загиблих військовослужбовців ЗСУ (благодійні акції: «Милосердя», «Ветеран живе поруч», «Військові сім'ї» тощо).

В Одеській області системно відбувається поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил на сході України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні та світі. Зокрема, широко популяризуються відео, презентації, методичні рекомендації тощо Українського інституту національної пам'яті.

З метою реалізації ветеранської політики у 2024 році та в межах військово-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти усіх форм власності, закладах вищої, фахової передвищої та професійної освіти за участю ветеранів війни проведено низку комунікативних заходів.

Водночас значна увага приділяється питанням шанобливого та етичного ставлення до ветеранів війни в закладах освіти. Так у звітному періоді з учнівською та студентською молоддю проведено численні бесіди за темами: «Етика поведінки в присутності осіб, що отримали травми та каліцтва», «Незламні духом в пам'яті назавжди», «Українці нація героїв» тощо.

Під час зазначених комунікативних заходів учнівська та студентська молодь Одещини вивчала і вшановувала подвиги визволителів України. Задля осучаснення роботи з національно-патріотичного виховання школярів й студентства, впровадження нових підходів та шляхів у вихованні патріотизму у молодого покоління в закладах освіти області системно проводяться благодійні марафони, акції, спрямовані на підтримку захисників України, їх дітей та сімей.

У 2024 році до навчального процесу в закладах загальної середньої освіти Одеської області було залучено 34 ветерани війни, які проводили заняття з різних дисциплін: у Березівському районі – 5 осіб, у Білгород-Дністровському районі – 2 особи, у Болградському районі – 3 особи, в Ізмаїльському районі – 2 особи, в Одеському районі – 8 осіб, у Подільському районі – 5 осіб, у Роздільнянському районі – 9 осіб.

У звітному періоді представники закладів освіти взяли активну участь у проведенні щорічного забігу в пам'ять про загиблих воїнів «Шаную воїнів, біжу за героїв України».

Разом з тим викладачі, учнівська та студентська молодь у всіх населених пунктах Одещини в під час відзначення пам'ятних дат беруть участь в урочистих покладаннях квітів до пам'ятників, меморіальних знаків, місць поховань захисників України.

Відповідно до Указу Президента України від 16.03.2022 № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» щоденно в закладах освіти з використанням гучномовців та через існуючі інформаційні медіа-канали оголошується загально-національна хвилину мовчання.

Також під час проведення масових заходів в закладах освіти оголошується хвилина мовчання в пам'ять про загиблих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

В закладах дошкільної освіти вихователі за допомогою психологів навчають дітей, не посилюючи тривогу, усвідомлено ставитись до хвилини мовчання, роз'яснюють важливість проведення цього заходу та правила поведінки.

Відповідно до рекомендацій Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України у всіх закладах середньої, вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти Одеської області було проведено перший у 2024/25 навчальному році урок пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України «*Vincit qui meminit* (Перемагає той, хто пам'ятає)». До проведення зазначеного уроку були запрошені ветерани сучасної російсько-української війни. Під час проведення першого уроку за рекомендаціями центральних органів влади України використовувалися методичні напрацювання, підготовлені Українським інститутом національної пам'яті.

Однією із форм військово-патріотичного виховання учнівської молоді є проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Зазначена гра проводиться щорічно з метою здобуття молоддю первинних загальновійськових і спеціальних компетентностей. Гра являє собою базову основу для організації комплексної системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді. Зазначена навчально-виховна робота здійснюється впродовж року, це спільна робота учнів, педагогів, батьків, представників органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

З метою проведення на високому рівні етапів гри «Сокіл» («Джура») в Одеській області проводяться семінари-практикуми для виховників та відповідальних осіб.

З метою меморіалізації російсько-української війни та належного вшанування пам'яті українських воїнів, які загинули внаслідок війни російської федерації проти України; мужності та героїзму захисників і захисниць незалежності та територіальної цілісності України; формування національної єдності, національної свідомості, патріотичних почуттів, виховання шанобливого ставлення до захисників і захисниць незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в умовах збройної агресії у здобувачів освіти Одещини у 2024 році оновлено інформацію на вебсайтах районних державних (військових) адміністрацій та органів управління освітою міських, сільських, селищних рад територіальних громад області, закладів освіти усіх освітніх рівнів та форм власності та розміщені інформаційно-методичні матеріали, а саме:

- Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»;

- Указ Президента України від 16.03.2022 № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

- постанова Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 року № 932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки» (зі змінами);

- постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 № 1322 «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках»;

- протокол засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності (від 20.05.2024 №3) під головуванням Міністра Кабінету Міністрів Немчінова О.М.;

- наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 23.06.2022 № 586);

- лист Міністерства культури та інформаційної політики від 16.08.2024 № 03/9/821-24 стосовно використання аудіофайлів із записом Державного Гімну України під час проведення офіційних заходів;

- тематичні матеріали до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, розроблені Українським інститутом національної пам'яті;

- каталоги електронних ресурсів, корисних інтернет-посилань та каталог методичних розробок для використання педагогічними працівниками закладів освіти в роботі зі здобувачами освіти щодо відзначення Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України (перелік книжок, художніх і документальних фільмів про героїзм захисників України, добірки тематичних пісень та музичних творів).

Водночас на фасадах будівель закладів освіти встановлено меморіальні дошки випускникам закладів освіти – Героям, які загинули на російсько-українській війні. Відкриття меморіальних дошок проводиться за участю керівництва органів влади, представників закладів освіти, громадський та політичних діячів, медіа. В кожному закладі освіти створено стенди і куточки пам'яті «Вічна Слава Героям», «Герої серед нас», «Місце подвигу і слави», «Нація нескорених», «Герої нашого часу», «Дошка шани», «Слава Героям», «Герої не вмирають» тощо. За участю представників закладів освіти в межах тематичних заходів постійно відбувається вшанування пам'яті загиблих випускників закладів освіти покладання квітів до банерів - портретів загиблих на центральних площах населених пунктів, скверах героїв і алеях слави, могил загиблих воїнів на кладовищі тощо.

Педагоги і здобувачі освіти створюють живий коридор під час церемонії поховання Захисників України - мешканців територіальних громад регіону, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

З метою увіковічення пам'яті загиблих випускників закладів освіти учнівська і студентська молодь та викладацький склад долучаються до збирання інформаційних матеріалів для створення кімнат Слави, патріотичних презентацій «Герої рідного краю», «Місце подвигу і шани», стін Пам'яті.

Учні і студенти закладів освіти області створюють тематичні фільми про полеглих Героїв-Визволителів. За участю викладачів закладів освіти, учнівської та студентської молоді проводяться заходи пам'яті, під час яких родинам загиблих героїв вручають посмертні відзнаки та нагороди. У закладах освіти проведено численні тематичні заходи із залученням ветеранів війни, а саме: виховні години, лекції-зустрічі, лекції-спогади, круглі столи, фотовиставки, флешмоби, лінійки пам'яті, перегляди кінострічок рекомендованих центральними органами влади України в межах військово-патріотичного й національно-патріотичного виховання молоді.

Відповідно до Указу Президента України від 16.03.2022 № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» в закладах освіти Одеської області урочисті, культурно-масові та спортивні заходи розпочинаються з хвилини мовчання за загиблими, які полягли через збройну агресію. Щоденно о 9.00 у всіх закладах освіти через гучномовці та інформаційні медіа-канали оголошується загальнонаціональна хвилину мовчання. В закладах дошкільної освіти вихователі за допомогою психологів навчають дітей, не посилюючи тривогу, усвідомлено ставитись до такого заходу, роз'яснюють важливість його проведення та правила поведінки.

Інформація, світлини та відеоматеріали про проведені заходи постійно розміщуються на офіційних сайтах та сторінках у соціальних мережах органів влади та закладів освіти Одеської області.

Всі зазначені заходи проводились з дотриманням вимог законодавства та обмежень воєнного стану.

Директор Департаменту освіти і науки
Одеської обласної державної адміністрації

Олександр ЛОНЧАК